

1. Αρχές, Στρατηγική και Ακαδημαϊκές Λειτουργίες

(α) Ιστορικές αρχές και η συνακόλουθη κυρίαρχη στρατηγική μας επιλογή

Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, διαθέτει σήμερα τη μεγαλύτερη συγκέντρωση ανθρώπινου δυναμικού υψηλής στάθμης (711 μέλη ΔΕΠ, 639 μέλη Διοικητικού και Τεχνικού Προσωπικού, 8.500 προπτυχιακοί και 1.000 μεταπτυχιακοί φοιτητές, 2.000 εξωτερικοί επιστημονικοί συνεργάτες) και την πλέον σημαντική υλικοτεχνική υποδομή, στην περιοχή των Τεχνικών επιστημών στη Ν.Α. Ευρώπη.

Ο χώρος του Πολυτεχνείου αποτελεί για τον ελληνικό λαό, ένα σημαντικό επιστημονικό και εθνικό Σύμβολο. Εκφράζει κατ' εξοχήν την δεξαμενή τροφοδοσίας της ανάπτυξης της χώρας, αλλά και την ασφάλεια της εστίας ενός χώρου αμφισβήτησης, διαμαρτυρίας, ελεύθερης έκφρασης απόψεων και αντιπαραθέσεων. Γι' αυτό γίνεται τόση προσπάθεια για αναβάθμιση και της ποιότητας ζωής των δέκα χιλιάδων «κατοίκων» αυτής της ξεχωριστής κοινότητας, αλλά και διατηρείται το απόλυτο και απαραβίαστο του ασύλου, χωρίς απαράδεκτους ποσοτικούς συμβιβασμούς. Οι χώροι του Πολυτεχνείου διατίθενται φιλόξενα, ελεύθερα και αδιάκριτα σε όλους. Με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι «ιεροί» φιλοξενούμενοι, σέβονται την ιερότητα και την ιστορία των χώρων.

Στο πλαίσιο των παραπάνω, τίθεται ένα θεμελιώδες υπαρξιακό ερώτημα: Χρειάζεται στη σημερινή πραγματικότητα ο αγώνας για τη διατήρηση και ενίσχυση αυτής της διακεκριμένης θέσης και προσφοράς του ΕΜΠ;

Μία πρώτη τεκμηριωμένη απάντηση, δίδουν όλες οι χώρες που φιλοδοξούν να προάγουν και κατά τον 21ο αιώνα την επιστήμη, την τεχνολογία και την αυτοδύναμη ανάπτυξη τους: Διατηρούν και ενισχύουν οι χώρες αυτές, παρά τις γενικές υποβαθμιστικές τά-

σεις που προωθούν οι κυβερνήσεις τους, το επίπεδο σπουδών και έρευνας ορισμένων διακεκριμένων, συνήθως παραδοσιακών, Πολυτεχνείων τους.

Η δική μας απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι προφανής, ξεκάθαρη και εγκρίθηκε από την Πολυτεχνειακή Κοινότητα κατά τις περυσινές πρυτανικές εκλογές: Κυρίαρχη στρατηγική επιλογή του ΕΜΠ είναι, όχι μόνο να κρατήσει με κάθε θυσία τη θέση του, ως διακεκριμένου και στο διεθνή χώρο Ανωτάτου Ιδρύματος των Επιστημών και της Τεχνολογίας, αλλά και να ενισχύει συνεχώς τη θέση αυτή. Τόσο ως προς την αποστολή του, όσο και ως προς όλες τις θεμελιώδεις λειτουργίες του. Όλες οι άλλες στρατηγικές, στόχοι και δράσεις, πρέπει να είναι συμβατές με αυτή την κυρίαρχη στρατηγική επιλογή.

(β) Η εφαρμογή της στρατηγικής επιλογής σε πέντε (5) κύριες Ακαδημαϊκές Λειτουργίες και τα πρώτα αισιόδοξα αποτελέσματα

Οι αρχές και η κυρίαρχη στρατηγική του Ιδρύματος, προσδιορίζουν πέντε συνακόλουθες επί μέρους στρατηγικές επιλογές, για την αναβάθμιση των αντίστοιχων κύριων Ακαδημαϊκών Λειτουργιών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας:

- Ουσιαστική προώθηση της συστηματικής αναδιοργάνωσης και αναβάθμισης των προπτυχιακών σπουδών, εμπλουτισμός τους με σύγχρονο όραμα, νέες επιστημονικές και τεχνικοοικονομικές κατευθύνσεις και συγκεκριμένη αποστολή και κατοχύρωση της ισοτιμίας των πτυχίων ΕΜΠ με Μ.Σ.σ ή Μ.Eng.
- Αναβάθμιση των προδιδακτορικών και διατμηματικών μεταπτυχιακών σπουδών.
- Θεομοθέτηση και οικονομική εξασφάλιση της βασικής έρευνας.
- Υλοποίηση των νέων δομών και

λειτουργιών των διοικητικο-οικονομικών και τεχνικών υπηρεσιών του Ιδρύματος (εφαρμογή του νέου Οργανισμού Διοικητικών Υπηρεσιών και αποκέντρωση της λειτουργικής και αναπτυξιακής υποστήριξης του Ιδρύματος στα εννέα Τμήματα, μέσω των Πολυδύναμων Μονάδων).

- Μελέτη και κατασκευή έργων βελτίωσης της ποιότητας ζωής στην Πολυτεχνειακή Κοινότητα.

Το αισιόδοξο μήνυμα από το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος 1997-98 είναι ότι, παρά τη συνεχή διολίσθηση και του ελληνικού κοινωνικού και πανεπιστημιακού περιγύρου, ένα μέρος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, εκφράζει και με έργα τη βούληση να αντισταθεί, να αναδιοργανωθεί, να παράγει και να μεταδίδει τη γνώση: Τιμώντας τη θέση του ΕΜΠ ως διακεκριμένου και στο διεθνή χώρο Ανωτάτου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος των Επιστημών και της Τεχνολογίας, σε εκπλήρωση της εθνικής αποστολής τους, πολλά μέλη της κοινότητας, τιμούν ιδιαίτερα τις παραπάνω θεμελιώδεις Ακαδημαϊκές Λειτουργίες, και σε τελευταία ανάλυση:

- αναβαθμίζουν την εκπαιδευτική και ερευνητική προσφορά στον ελληνικό και τον περιβάλλοντα ευρασιατικό - και όχι μόνο- χώρο,
- στηρίζουν την αυτοδύναμη ανάπτυξη της χώρας και με νέες επιστημονικές δράσεις, και
- ενισχύουν στην πράξη την ελληνική παρουσία στο διεθνές παραγωγικό γίγνεσθαι.

Με κινητοποίηση σημαντικού ποσοστού του ανθρώπινου δυναμικού του, το ΕΜΠ «προίκισε» τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά, 1998-99, με ένα ποιοτικό άλμα, το οποίο προωθεί την κατοχύρωση, όχι μόνο των επαγγελματικών δικαιωμάτων, αλλά και του ευρύτερου κοινωνικού ρόλου του ΕΜΠ και των

Θ. Ξανθόπουλου
Πρώτην ΕΜΠ

αποφοίτων του κατά τον 21ο αιώνα. Στους απολογισμούς των Προέδρων των Τμημάτων, των Συγκλητικών Επιτροπών και των Υπηρεσιών του Ιδρύματος, παρουσιάζεται αναλυτικά το έργο της προηγούμενης ακαδημαϊκής χρονιάς και οι προγραμματισμοί της νέας. Τεκμηριώνεται η αισιοδοξία που προαναφέρθηκε, αλλά είναι μακρύν και κοπιώδης ο δρόμος και πολλά και δύσκολα τα έργα που πρέπει να γίνουν. Χρειάζονται λίγα λόγια, εσωτερική σύμπνοια, καθόλου φανφάρες (ή ακόμα χειρότερα, καταγκιοζιλίκια) και κυρίως, πολλή δουλειά. Είναι η μόνη ιστορικά δοκιμασμένη συνταγή επιτυχίας και σε τελευταία ανάλυση, επιβίωσης ενός χώρου Παιδείας που έχει κυλωθεί από ένα εχθρικό και ανήθικο περιβάλλον.

(γ) Αναβάθμιση της Λειτουργίας των κύριων Ακαδημαϊκών Οργάνων του Ιδρύματος

Είναι δυστυχώς γνωστό ότι και τα Ελληνικά ΑΕΙ, δεν πάσχουν τόσο από έλλειψη Αρχών και Στρατηγική, (που άλλωστε έχουν τεθεί και συζητηθεί κατά κόρο, τα τελευταία διακόσια χρόνια). Χωλαίνουν, κυρίως, από την αδυναμία μιας εύρυθμης και αποτελεσματικής εφαρμογής τους, με πρώτη μόνιμη ασθένεια, τις δυσλειτουργίες των Ακαδημαϊκών Οργάνων. Γι' αυτό και τρεις από τις πρώτες ενέργειες κατά το ακαδημαϊκό έτος 1997-98, εστιάστηκαν στην αναβάθμιση της λειτουργίας των τριών κύριων Ακαδημαϊκών Οργάνων του Ιδρύματος. Ειδικότερα :

(γ1) Η εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της Συγκλήτου

Η Σύγκλητος, ανώτατο όργανο διοίκησης κάθε ΑΕΙ, αποτελεί και το κύριο όργανο χάραξης και εποπτείας της εκπαιδευτικής, ερευνητικής και κοινωνικής πολιτικής του Ιδρύματος. Για το λόγο αυτό, η αναλυτική μελέτη για την αναβάθμιση του τύπου, αλλά κυρίως, της ουσίας των λειτουργιών της Συγκλήτου, με έμφαση στην άρτια προετοιμασία των θεμάτων, την πλη-

ρη και έγκαιρη ενημέρωση των μελών της αλλά και όλων των μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, αποτέλεσε και το πρώτο μέλημα της Πρυτανείας. Με βάση τις μέχρι σήμερα νομοθετικές ρυθμίσεις και την εμπειρία των προηγούμενων διοικήσεων του Ιδρύματος, συντάχθηκε και εγκρίθηκε ένας νέος ολοκληρωμένος Κανονισμός Λειτουργίας της Συγκλήτου, με κύρια χαρακτηριστικά:

- Την προσαρμογή του στο σημερινό Νομοθετικό Πλαίσιο.
- Τις αναφερόμενες παρακάτω συγκεκριμένες ενέργειες αναβάθμισης και Λειτουργίας της Συγκλήτου, κυρίως, όσον αφορά την παρουσίαση της Ημερήσιας Διάταξης (Η.Δ.) και των Εισηγήσεων και τη λήψη των αποφάσεων. Ειδικότερα:

Σχέδιο Η.Δ. της Συγκλήτου

Επιλέχθηκε ένα αντιπροσωπευτικό και περιεκτικό σχέδιο Η.Δ., από το οποίο οι παραλήπτες έχουν και την εικόνα της σύνθεσης της Συγκλήτου και των εκάστοτε προσκεκλημένων σε κάποιο ειδικό θέμα. Παράλληλα, για την κάλυψη των απαιτήσεων διαφάνειας αλλά και ευρείας δημοσιότητας των συζητούμενων στη Σύγκλητο θεμάτων, η Η.Δ. κοινοποιείται, πέραν των συνηθισμένων αποδεκτών και:

- στο Νομικό Σύμβουλο και τους Προϊσταμένους των αρμοδίων στο υπόψη θέμα υπηρεσιών, για την νομική κάλυψη των εισηγήσεων και την καλύτερη παρακολούθηση της εξέλιξης του θέματος,
- στις Γραμματείες των Τμημάτων, για την ενδεχόμενη έγκαιρη παρέμβασή τους, μέσω των Προέδρων και των Συγκλητικών,
- στους Προέδρους των Συλλόγων των εργαζομένων και των φοιτητών για την ουσιαστική και έγκαιρη ενημέρωσή τους και την ενδεχόμενη παρέμβασή τους σε όλα τα σημαντικά θέματα του Ιδρύματος,
- στο Κέντρο Ελέγχου Δικτύων, το οποίο αναλαμβάνει και την ευθύνη της διακίνησης της Η.Δ. αλλά και των αποφάσεων της Συγκλήτου,

σε όλα τα μέλη της Πολυτεχνειακής Κοινότητας, μέσω του παγκόσμιου δικτυακού ιστού, (w.w.w).

Σαφείς, γραπτές εισηγήσεις επί των διαφόρων θεμάτων της Η.Δ., με εκτελεστική προώθηση και σχέδιο απόφασης

Κωδικοποιήθηκε ο λογότυπος αλλά και η διαδικασία της παρουσίας των θεμάτων της Η.Δ., ως εξής:

- Στις ανακοινώσεις του Πρύτανη (θέμα 1ο), υποβάλλεται μαζί με την Η.Δ. και ο αναλυτικός πίνακας του περιεχομένου των ανακοινώσεων. Γεγονότα μεταγενέστερα της ώρας αποστολής της Η.Δ., εφόσον κριθεί ότι είναι επείγοντα και πρέπει να περιέλθουν σε γνώση της Συγκλήτου, ανακοινώνονται κατ' εξαίρεση, προφορικά από τον Πρύτανη. Όταν μία ανακοίνωση είναι ιδιαίτερης σοβαρότητας, υποβάλλεται από τον Πρύτανη γραπτή ανάλυση του περιεχομένου της, για την πληρέστερη ενημέρωση των μελών της Συγκλήτου.
- Σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Συγκλήτου (άρθρο 2 παρ. 6), υποβάλλονται και απαντώνται, εάν υπάρχουν, ερωτήσεις προς την Σύγκλητο και σε περίπτωση ανεπαρκούς απάντησης επερωτήσεις. Εξυπακούεται ότι το θέμα 2 μπορεί κατ' εξαίρεση να περιλάβει και προφορικές ερωτήσεις, εφόσον το θέμα για το οποίο υποβάλλονται έχει έρθει εκτάκτως στη Σύγκλητο, δηλαδή δεν έχει διανεμηθεί έγκαιρα με την Η.Δ.
- Κωδικοποιήθηκαν αναλυτικά οι προδιαγραφές των εισηγήσεων προς την Σύγκλητο (βλέπε και άρθρο 2 παρ. 2 του Κανονισμού Λειτουργίας της Συγκλήτου). Εισηγήσεις που δεν συντάσσονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές ή δεν περιέχουν και σχέδιο απόφασης, κατά την άποψη του εισηγητή, επιστρέφονται για ανασύνταξη, δεδομένου ότι χωρίς εκτελεστική προώθηση, πίνακα περιεχομένου και

σχέδιο απόφασης, μία συνηθισμένη εισήγηση είναι αποθητική για τον, συνήθως πολυάσχολο, παραλήπτη.

- Κωδικοποιήθηκε και η διαδικασία υπογραφών με προσθήκη έγγραφων παρατηρήσεων της ιεραρχίας, εφόσον διαφοροποιούνται με την εισήγηση ή θέλουν να τη συμπληρώσουν. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην υπογραφή του Νομικού Συμβούλου του Ιδρύματος, εφόσον ο ίδιος κρίνει ότι το θέμα έχει και νομικό αντικείμενο.

Υπογραφή των αποφάσεων, αμέσως μετά τη λήψη τους

Η διαφάνεια και η δημοκρατική λειτουργία των Παν/κών οργάνων, επέβαλαν, οι λαμβανόμενες αποφάσεις να συντάσσονται και να προσυπογράφονται από όλα τα παρόντα στη συνεδρίαση μέλη, κατά προτίμηση στο τέλος της συζήτησης κάθε θέματος, έτσι ώστε, να είναι νωπή η εικόνα της απόφασης και οι όποιες αντιρρήσεις. Σε κάθε δε περίπτωση, όχι μετά την επόμενη συνεδρίαση.

(γ2) Η συνεπής και αποτελεσματική λειτουργία του Πρωτανικού Συμβουλίου

Το Πρωτανικό Συμβούλιο, το δεύτερο σε σπουδαιότητα συλλογικό όργανο του ΑΕΙ, είναι πιο ευέλικτο και πιο λειτουργικό, δεδομένου ότι λόγω του περιορισμένου αριθμού των μελών του, μπορεί να συγκαλείται συχνότερα και να αντιμετωπίζει πληθώρα θεμάτων, απαραίτητων για την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος.

Δόθηκε, επομένως, ιδιαίτερη σημασία, τόσο στην αναβάθμιση των εργασιών του όσο και στη συστηματοποίηση της λειτουργίας του.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή θεμάτων προς συζήτηση στο Πρωτανικό Συμβούλιο, τέθηκε ένα τυπικό σχέδιο εισηγήσεων, που εξασφαλίζει την πληρότητα της γνώσης κάθε θέματος από τα μέλη του Π.Σ. και τη βεβαιότητα ότι τα εμπλεκόμενα όργανα και υπηρεσίες, έχουν εισηγηθεί αρ-

μοδίως. Επιπλέον, η χρήση έντυπου κειμένου απόφασης, εξασφαλίζει οικονομία χρόνου και σαφήνεια, έστω και αν η τελική απόφαση του Π.Σ. διαμορφωθεί διαφορετικά.

(γ3) Η αναβάθμιση των αρμοδιοτήτων και της λειτουργίας των Συγκλητικών Επιτροπών

Οι Συγκλητικές Επιτροπές (Σ.Ε.) έχουν συμβουλευτικό προς τη Σύγκλητο χαρακτήρα και ιδρύονται ή παύονται από αυτήν. Αποτελούν τα ανώτατα συντονιστικά των δραστηριοτήτων και εισηγητικά προς τη Σύγκλητο Όργανα του Ιδρύματος. Η αναβάθμιση των Προπτυχιακών και η θεμελίωση των Μεταπτυχιακών Σπουδών, η Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και τα Πανεπιστημιακά Συγγράμματα και Εκδόσεις, η ταχεία προώθηση των σχετικών με τις Πανεπιστημιακές Εγκαταστάσεις, τη Βιβλιοθήκη, τα Δίκτυα και τους Η/Υ και το Τεχνολογικό - Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου, Έργων, η ολοκλήρωση των θέσεων για τους Θεσμούς και τη Στρατηγική του Ιδρύματος, πολλαπλασιάζουν τη σημασία αλλά και το έργο όλων των Σ.Ε.

Οι διαμορφωθείσες κατά τα τελευταία χρόνια συνθήκες, αναβαθμίζουν το ρόλο και πολλαπλασιάζουν το έργο όλων των Σ.Ε. του Ιδρύματος.

Γι' αυτό και αποφασίστηκε να ανασυγκροτηθούν από τη Σύγκλητο όλες οι Σ.Ε., με πλήρη ευθύνη των Τμημάτων και η προγραμματισμένη συχνή λειτουργία τους, εντάχθηκε πλήρως στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα των Πρωτανικών αρχών, καλύπτοντας σημαντικό μέρος του. Η οριστική θεσμοθέτηση των συνθέσεων των Σ.Ε., η διάρκεια της θητείας τους και η αναβάθμιση και κωδικοποίηση της λειτουργίας τους, αποφασίστηκαν στην πρώτη Σύγκλητο της 19-9-1997 και έχουν ως εξής:

Ανασυγκροτήθηκαν οι παρακάτω εννέα (9) Συγκλητικές Επιτροπές:

1. Προπτυχιακών Σπουδών

2. Μεταπτυχιακών Σπουδών
3. Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης
4. Πανεπιστημιακών Εγκαταστάσεων
5. Βιβλιοθήκης
6. Η/Υ και Δικτύων
7. Θεσμών και Στρατηγικής
8. Τεχνολογικού Πάρκου Λαυρίου
9. Πανεπιστημιακών Συγγραμμάτων και Εκδόσεων

Πρόεδροι των Σ.Ε. ορίζονται οι αρμόδιοι Αντιπρυτάνεις, ή ο Πρύτανης, αν θεωρεί ότι οφείλει να συμβάλει προσωπικά στις εργασίες της Σ.Ε. Στην περίπτωση αυτή, ο αρμόδιος Αντιπρύτανης έχει τη θέση του Αναπληρωτή Προέδρου.

Τα Τμήματα, μέσω των Γενικών Συνελεύσεων τους, ορίζουν από ένα μέλος ΔΕΠ ως εκπρόσωπο σε κάθε μία Σ.Ε., με κριτήρια την γνώση του αντικείμενου ή και την εκτίμηση περί ουσιαστικής συμβολής και προσφοράς έργου του μέλους, στην Σ.Ε.

Σε όλες τις Σ.Ε. συμμετέχουν από έναν εκπρόσωπο, των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών φοιτητών, του Διοικητικού Προσωπικού και του ΕΔ-ΤΠ, εκλεγμένος από τους αντίστοιχους Συλλόγους. Επίσης, από κάθε μία Σ.Ε. συμμετέχουν, άλλο ένα ή δύο, το πολύ, μέλη ΔΕΠ, επιλεγόμενα από τις Πρωτανικές αρχές.

Στην πρώτη συνεδρίαση κάθε Σ.Ε., εκλέγεται ένας προεδρεύων Αντιπρόεδρος, ο οποίος αναπληρώνει τον Πρύτανη ή Αντιπρύτανη σε περίπτωση απουσίας τους και έχει την ευθύνη της υλοποίησης των στόχων και αποφάσεων της Σ.Ε.

Η θητεία των Σ.Ε. είναι τριετής και ακολουθούν χρονικά, τη θητεία των Πρυτανικών αρχών. Τα μέλη τους εκλέγονται αμέσως μετά τις Πρυτανικές εκλογές και αναλαμβάνουν καθήκοντα με την έναρξη του νέου ακαδημαϊκού έτους. Τα Τμήματα και οι Σύλλογοι, έχουν τη δυνατότητα της αντικατάστασης ενός μέλους Σ.Ε., μετά από αιτιολογημένη απόφαση των συλλογικών τους οργάνων.

Η Λειτουργία των Σ.Ε. πρέπει να βασίζεται σε επίπεδο ανάλογο του επιπέδου λειτουργίας της Συγκλήτου. Για το λόγο αυτό αποφασίστηκε:

- Πλήρης διοικητική και γραμματειακή κάλυψη. Οι Προϊστάμενοι των αρμοδίων υπηρεσιών, παρίστανται

υποχρεωτικά στις συνεδριάσεις των αντίστοιχων Σ.Ε., χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η αρμόδια Υπηρεσία και το γραφείο του Προέδρου κάθε Σ.Ε., τηρούν πλήρη αρχεία των εργασιών (πρακτικά, αποφάσεις, εισερχόμενα και εξερχόμενα, κ.λπ.).

- Ετήσιο πρόγραμμα των στόχων και δράσεων κάθε Σ.Ε., υποβαλλόμενο στη Σύγκλητο για έγκριση στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους και εντός μηνός από την πρώτη συνεδρίαση της Σ.Ε. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει υποχρεωτικά και τις μέρες και ώρες των συνεδριάσεων της Σ.Ε., για όλο το ακαδημαϊκό έτος, με συχνότητα, όχι μεγαλύτερη της μίας συνεδρίασης ανά μήνα. Η υλοποίηση του προγράμματος ανατίθεται με χρονοδιάγραμμα σε Υπηρεσίες, πρόσωπα ή ολιγάριθμη ομάδα εργασίας, μέλη ή και μη μέλη της Σ.Ε.
- Εξαμηνιαίοι απολογισμοί του έργου κάθε Σ.Ε. υποβαλλόμενοι στη

Σύγκλητο μεταξύ 20 και 30 Ιανουαρίου και 20 και 30 Μαΐου. Οι απολογισμοί αυτοί έρχονται στη Σύγκλητο ως ίδια θέματα Η.Δ., κατά την πρώτη ή δεύτερη συνεδρίαση του Φεβρουαρίου και του Ιουνίου, με εισηγήσεις από τους Προέδρους και Αντιπροέδρους κάθε Σ.Ε..

- Έγκαιρη και πλήρης ενημέρωση όλων των Τμημάτων για τις εισηγήσεις των Σ.Ε. μέσω κοινοποιήσεων της Η.Δ. και των εισηγήσεων στους Προέδρους και στις Γραμματείες των Τμημάτων και τους Προϊσταμένους των σχετικών με τα αντικείμενα της Σ.Ε. υπηρεσιών.
- Κωδικοποίηση της Η.Δ. για κάθε μία Σ.Ε., του πλαισίου παρουσίασης των εισηγήσεων επί κάθε θέματος της Η.Δ. και των περιληπτικών πρακτικών τα οποία συνοδεύουν κάθε εισήγηση των Σ.Ε. προς τη Σύγκλητο.

2. Οι προπτυχιακές σπουδές

2.1. Αρχές και προδιαγραφές δομής και λειτουργίας των Προπτυχιακών Σπουδών στο Ε.Μ.Π.

Με τις από 7-11-97 (Θέμα 3ο), 6-2-98 (Θέμα 4ο) και 29-4-98 (Θέμα 4ο) αποφάσεις της, η Σύγκλητος, προσδιόρισε έγκαιρα, με απόλυτη σαφήνεια και στη συνέχεια, προσάρμοσε στις τρέχουσες νομοθετικές εξελίξεις, τις αρχές και τις προδιαγραφές, δηλαδή τους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών, (Π.Π.Σ.), του Ιδρύματος. Συνοψίζοντας και κωδικοποιώντας τις παραπάνω αποφάσεις, το Ε.Μ.Π. καταρτίζει τα Π.Π.Σ. και λειτουργεί τις προπτυχιακές σπουδές σύμφωνα με τα παρακάτω :

(α) Εμπλουτισμός των σπουδών με σύγχρονο όραμα και συγκεκριμένη αποστολή

Η συνειδητοποίηση του ευρύτερου κοινωνικού ρόλου των αποφοίτων του Ε-

ΜΠ κατά τον 21ο αιώνα, προϋποθέτει τη συστηματική ανάπτυξη των ικανοτήτων συνεχούς εμφύθυνσης και αποτελεσματικής αξιοποίησης της επιστήμης και τεχνολογίας, στα πλαίσια μιας επικοινωνίας, τόσο με το πολιτικό, οικονομικό και νομικό περιβάλλον, όσο και με το πολιτιστικό, κοινωνικό και ιστορικό υπόβαθρο στην περιοχή κατασκευής και λειτουργίας των έργων.

Η ισόρροπη ολοκλήρωση της προσωπικότητας του φοιτητή ΕΜΠ, με την ανάπτυξη και των ανθρωπινων αρετών του, αποτελεί εξάλλου αποφασιστικό παράγοντα, για ένα άλλο σημαντικό σκέλος της αποστολής του: τη διοίκηση του προσωπικού και τη διαχείριση των έργων.

(β) Ενίσχυση της υψηλής στάθμης και της σημερινής ισχυρής δομής των κανονικών (προπτυχιακών) σπουδών

Η πενταετής διάρκεια των σπουδών,

Η υλοποίηση της εγκριθείσας κατ'επανάληψη από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος κυρίαρχης στρατηγικής επιλογής «Περί διατήρησης και ενίσχυσης της θέσης του ΕΜΠ, ως διακεκομμένου και στον διεθνή χώρο Πανεπιστημιακού Ιδρύματος των Επιστημών και της Τεχνολογίας» εσπάζεται κατά προτεραιότητα στην κύρια αποστολή του Ιδρύματος, τις Προπτυχιακές Σπουδές. Γι' αυτό και η άμεση υλοποίηση των συνακόλουθων επιλογών και αποφάσεων της Συγκλήτου, για υψηλής στάθμης προπτυχιακές σπουδές, με πενταετή διάρκεια, γερό θεωρητικό υπόβαθρο και ουσιαστική ισοτιμία με τα πτυχία Μ.Sc ή Μ.Eng των μεγάλων, Αγγλοσαξωνικών Πολυτεχνείων, αποτέλεσαν τον κύριο στόχο κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος.

με γερό θεωρητικό υπόβαθρο, την οποία ακολούθησε και το ΕΜΠ από την ίδρυσή του, πρέπει όχι μόνο να διατηρηθεί αλλά και να ενισχυθεί, κατά τα εξελισσόμενα πρότυπα ορισμένων μεγάλων Πολυτεχνείων και με ουσιαστική ισοτιμία με τα πτυχία Μ.Sc και Μ.Eng των ισότιμων Αγγλοσαξωνικών Πολυτεχνείων. Απαράβατη αρχική συνθήκη είναι ότι, κάθε πρόγραμμα σπουδών, θα είναι αντάξιο της υψηλής στάθμης και παράδοσης του Ιδρύματος, θα τις αναδεικνύει και θα τις στηρίζει, με κύριους στόχους:

α. την συνεκτικότητα και το επιστημονικό βάθος,

β. την ανταπόκρισή του στις τρέχουσες και μελλοντικές αναπτυξιακές ανάγκες,

γ. την μεθοδική προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας προς τις ενεργητικές μορφές διδασκαλίας,

δ. τη σύνδεση σπουδών και πράξης, επαγγελματικής ή ερευνητικής,

ε. τη δόμηση των Τομέων, σε νέες ενεργητικές μονάδες παραγωγής και μετάδοσης της γνώσης.

(γ) Ποιοτικές και ποσοτικές απαιτήσεις και προδιαγραφές των Π.Π.Σ. του Ε.Μ.Π.

Τελικός χρονικός στόχος, ήταν η εντός του ακαδημαϊκού έτους 1997-98, πλήρης αναδιοργάνωση και ενίσχυση των Π.Π.Σ. και η έναρξη εφαρμογής των νέων προγραμμάτων από την 1η Σεπτεμβρίου 1998. Στα πλαίσια του στόχου αυτού, εγκρίθηκαν και αποφασίστηκε, η άμεση υλοποίηση, των παρακάτω δεκαεπτά (17) επί μέρους απαιτήσεων και προδιαγραφών για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των Π.Π.Σ..

γ1. Στα πλαίσια της ισχυρής κεντρικής δομής, και μόνο, γίνεται και η προετοιμασία των Τμημάτων για τη δημιουργία νέων κατευθύνσεων αλλά και τη μετεξέλιξή τους στις κατά την κρίση τους ενδιαφέρουσες επιστημονικές περιοχές.

γ2. Επιβάλλεται ο περιορισμός της άσκοπης απώλειας ωρών που οφείλεται

σε πέντε κύριους λόγους οι οποίοι πρέπει να εξαλειφθούν και συγκεκριμένα:

- στον ασυντόνιστο διαχωρισμό θεωρίας και ασκήσεων,
- στο υπερβολικό ποσοστό γνωστικών αντικειμένων γενικών μαθημάτων που δεν ανταποκρίνονται ούτε στην εμβάθυνση θεμελιωδών γνώσεων ούτε στο γνωστικό αντικείμενο του πτυχίου,
- στις επικαλύψεις ύλης,
- στη μερική υπερφόρτωση του προγράμματος με μαθήματα ή τμήματα μαθημάτων εξειδικευμένου μεταπτυχιακού επιπέδου και βέβαια,
- στην εν μέρει κρατούσα ακόμα, παθητική μορφή διδασκαλίας, χωρίς επαρκή ενεργοποίηση του σπουδαστή με ενδιαφέρουσες εργασίες (και όχι αντιγραφές) στο σπίτι.

γ3. Η σύγχρονη ενεργητική μορφή διδασκαλίας και ο καθορισμός της ώρας διδασκαλίας ως θεμελιώδους μοναδιαίου μεγέθους της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επιβάλλει την κατάργηση της απαρχαιωμένης διάκρισης, ανάμεσα σε θεωρία και ασκήσεις από έδρας. Ο διδάσκων, ανεξαρτήτως βαθμίδας, οφείλει να καλύπτει αυτοτελώς μία ενότητα ύλης, με συνεχή ροή θεωρίας και ασκήσεων, για την εμπέδωσή της. Το γεγονός αυτό δεν αποκλείει, αλλά αντίθετα επιβάλλει και τη συνεργασία του διδάσκοντα με νεότερο εκπαιδευτικό προσωπικό κατάλληλης στάθμης, το οποίο όμως υποχρεούται, όπου αυτό χρειάζεται, να παρουσιάζει συγκεκριμένες εφαρμογές, χωρίς άσκοπες και υπεραπλουστευμένες ανακεφαλαιώσεις της διδασκόμενης ύλης.

γ4. Λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαιτερότητες του όλου ελληνικού συστήματος σπουδών, μία συγκερατημένη συνολική μείωση των διδακτικών ωρών, της τάξεως του 10 έως 20%, μπορεί να θεωρηθεί, όχι μόνο εφικτή, χωρίς αποδυνάμωση της προσφερόμενης γνώσης, αλλά και επιβεβλημένη, οδηγεί δε σε ενδεικτικό σύνολο 210 έως 240 ωρών, το οποίο μπορεί και να τεθεί ως επιθυμητός στόχος για κάθε

Π.Π.Σ.

γ5. Από εκπαιδευτική άποψη, το εξαμηνιαίο μάθημα θεωρείται διεθνώς ότι έχει βέλτιστη απόδοση, όταν η εβδομαδιαία χρονική του διάρκεια είναι, περίπου, τριώρη. Για το λόγο αυτό άλλωστε, οι μονάδες module και course, έχουν κατά μέσο όρο τριώρη διάρκεια. Ανάλογος στόχος αποφασίστηκε να τεθεί και στα υπό αναθεώρηση Π.Π.Σ. των Τμημάτων, με άνω όριο την τετράωρη εβδομαδιαία διάρκεια ενός μαθήματος, εκτός ορισμένων δικαιολογημένων εξαιρέσεων.

γ6. Οι ώρες μαθημάτων ανά εβδομάδα, των διαφόρων μεγάλων Ευρωπαϊκών Πολυτεχνείων, κινούνται από 18 έως 28 και ο αριθμός μαθημάτων ανά εξάμηνο, από πέντε έως οκτώ. Ο μέσος όρος τείνει προς τις 23 ώρες και τα έξι μαθήματα. Λαμβάνοντας υπόψη και τις ποιοτικές και χρονικές ιδιαιτερότητες των σπουδών στην Ελλάδα, τίθεται ως επιθυμητός στόχος οι 25 έως 26 ώρες ανά εβδομάδα και τα έξι έως επτά μαθήματα ανά εξάμηνο.

γ7. Συγκέντρωση κατά το δυνατόν της, εντός Ε.Μ.Π. εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο χρονικό διάστημα 8.45-15.30 από Δευτέρα έως και Παρασκευή, με μηχανοργάνωση των Π.Π.Σ. και επενδύσεις για την επίτευξη επάρκειας των αιθουσών διδασκαλίας.

γ8. Κατάτμηση των εγγεγραμμένων για πρώτη φορά σε ένα μάθημα φοιτητών, σε τμήματα ονομαστικής δύναμης 80 το πολύ ατόμων ανά διδάσκοντα. Η διδακτέα και η διδαχθείσα ύλη, οι εργασίες στο σπίτι, οι ενδιάμεσες και οι τελικές εξετάσεις, θα είναι αυστηρά οι ίδιες σε όλα τα Τμήματα, με ευθύνη του συντονιστή του μαθήματος, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ. του Τομέα, εγκρίνεται από το Τμήμα και αναγράφεται στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών.

γ9. Ενσωμάτωση, στις επιμέρους εκπαιδευτικές διαδικασίες κάθε μαθήματος, ατομικών για κάθε σπουδαστή εργασιών στο σπίτι, με έλεγχο και βαθμολόγηση από τον διδάσκοντα, ή και

ενδιάμεσων εξεταστικών δοκιμασιών. Η βαθμολογική βαρύτητα των ως άνω, κατ' ελάχιστον θα αντιστοιχεί στο 30% του τελικού βαθμού του μαθήματος. Οι σπουδαστές, εφ' όσον το δώσουν έγκαιρα στο συντονιστή του μαθήματος, δύνανται να προσέλθουν μόνο στην τελική εξέταση του μαθήματος, διαγωνιζόμενοι για το 100% του τελικού βαθμού. Σε περίπτωση συμμετοχής τους στην ενδιάμεση εκπαιδευτική διαδικασία, μπορούν να διατηρήσουν το αποκτηθέν ποσοστό επί του τελικού βαθμού και για τις τρεις επόμενες εξεταστικές περιόδους.

γ10. Λαμβανομένων υπόψη και των ελληνικών ιδιαιτεροτήτων, προτείνεται να καθοριστεί ως ενδεικτικός στόχος, το 34% του συνόλου των ωρών του προγράμματος, για τα μέχρι σήμερα διδασκόμενα γενικά μαθήματα, έτσι ώστε, να υπάρχει ένα περιθώριο προσθήκης ποσοστού, της τάξεως του 4%, για περιβάλλοντικά, οικονομοτεχνικά και διοίκησης έργων νέα γενικά μαθήματα.

γ11. Μετακίνηση ορισμένων τεχνολογικών μαθημάτων προς τα πρώτα εξάμηνα των σπουδών, έτσι ώστε, να τώνεται έγκαιρα το ενδιαφέρον του φοιτητή για το αντικείμενο της ειδικότητας που διαλέγει αλλά και να δημιουργείται χώρος για υψηλής στάθμης θεωρητικά μαθήματα, στα μεγάλα εξάμηνα των σπουδών.

γ12. Ένταξη της συστηματικής πρακτικής εξάσκησης, σε κέντρα παραγωγής μελετών ή έρευνας ή έργων στην εκπαιδευτική διαδικασία και ανάθεση του καθορισμού από τις Γ.Σ. των Τομέων των κατάλληλων κέντρων, για την πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, με υποκατάσταση κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων ή και υποχρεωτικών μαθημάτων βάσει προκαθορισμένης διαδικασίας αξιολόγησης της επίδοσης του σπουδαστή.

γ13. Ανάθεση στο Δ.Σ. του Τμήματος, του περιοδικού ελέγχου των διδακτικών βοηθημάτων, μετά από σχετική έγγραφη εισήγηση των Τομέων. Το

Δ.Σ. εισηγείται σχετικά στη Γ.Σ. του Τμήματος.

γ14. Ουσιαστική και σε βάθος ένταξη της Πληροφορικής και των Η/Υ στο σύστημα σπουδών, με ταυτόχρονη ισχυρή υποστήριξη της πρακτικής εξέτασης των φοιτητών στη χρήση Η/Υ και δημιουργία αίθουσας Η/Υ σε κάθε ένα Τμήμα, με σύνδεση στο Δίκτυο του Ε.Μ.Π. και στη Γραμματεία του Τμήματος.

γ15. Τυποποίηση και μονιμοποίηση προγράμματος μαθημάτων, εξεταστικών περιόδων και έκδοσης αποτελεσμάτων, με ευθύνη των Δ.Σ. των Τμημάτων και των Γραμματειών, οι οποίες υποχρεούνται να ενσωματώσουν τα παραπάνω στο w.w.w..

γ16. Οργάνωση της έγκαιρης διανομής των διδακτικών βοηθημάτων, σε συνεννόηση και στενή συνεργασία με τη Γραμματεία κάθε Τμήματος και την εκτυπωτική μονάδα του Ε.Μ.Π. Πρώτος στόχος είναι, η κατάθεση στην εκτυπωτική μονάδα ή γενικότερα στον εκδότη, των προς διανομή βοηθημάτων για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, το αργότερο μέχρι τέλους Απριλίου του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους. Δεύτερος στόχος είναι, η δημιουργία δύο κέντρων διανομής και η διάθεση των βοηθημάτων εντός της πρώτης εβδομάδας από την έναρξη κάθε μαθήματος, βάσει έγκαιρα καταρτιζόμενων καταλόγων.

γ17. Παρακολούθηση της κατάστασης των χώρων διδασκαλίας, με δυνατότητες άμεσης παρέμβασης προς τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος, από τις Π.Μ. κάθε Τμήματος, τα αρμόδια μέλη των οποίων, θα επισκέπτονται κάθε εβδομάδα όλους του χώρους διδασκαλίας και θα υποβάλουν εκθέσεις για την κατάσταση των χώρων στα στελέχη α και σι και στον Πρόεδρο του Τμήματος.

(δ) Σύνθεση των αναλυτικών περιεχομένων των Π.Π.Σ.

Οι Ε.Π.Σ. των Τμημάτων, σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές γενικής εφαρμο-

γής και το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα, πρέπει να καθορίσουν τα αναλυτικά περιεχόμενα, τόσο των γενικών μαθημάτων που καλύπτουν το απαραίτητο για την θεωρητική υποδομή κάθε Τμήματος, γνωσιολογικό υπόβαθρο, όσο και των μαθημάτων κορμού και κατεύθυνσης και όλες τις άλλες απαιτήσεις ενός καλά οργανωμένου Π.Π.Σ. Ειδικότερα, σε ευθύνη των Ε.Π.Σ. των Τμημάτων, οι οποίες κωδικοποιούν τις προτάσεις των Τομέων, αποφασίστηκε να επανακαθοριστούν, για κάθε ένα Π.Π.Σ.:

- οι τίτλοι και τα περιεχόμενα των γενικών μαθημάτων, με την βιβλιογραφία, τα διδακτικά βοηθήματα τους τίτλους των βιβλίων πολλαπλής βιβλιογραφίας και τους διδάσκοντες
- οι τίτλοι και τα περιεχόμενα των μαθημάτων κορμού και κατεύθυνσης, υποχρεωτικών ή κατ' εκλογήν υποχρεωτικών, με την βιβλιογραφία, τα διδακτικά βοηθήματα τους τίτλους των βιβλίων πολλαπλής βιβλιογραφίας και τους διδάσκοντες
- οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας κάθε μαθήματος, όπου περιλαμβάνονται όλες οι διδακτικές δραστηριότητες,
- τα τμήματα στα οποία διαχωρίζεται κάθε μάθημα και ο συντονιστής του μαθήματος,
- η χρονική αλληλουχία των μαθημάτων,
- οι διδακτικές μονάδες, (credit, unitees de valeur) κάθε μαθήματος,
- τα χαρακτηριστικά του μαθήματος, από πλευράς τεχνικής υποστήριξης,
- οι επικαλύψεις με άλλα μαθήματα προπτυχιακού επιπέδου, ΜΔΕ, Διδακτορικού Διπλώματος,
- το σύστημα βαθμολογίας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. γ9
- οι μεταβατικές διατάξεις και ρυθμίσεις, για την ομαλή μετάβαση από το παλιό στο νέο Π.Π.Σ..

(ε) Σύνταξη και έγκριση των αναλυτικών Π.Π.Σ.

● Τα Τμήματα και η Σύγκλητος, σύμφωνα με τις από 7-11-1997, 15-12-1997 και 6-2-1998 αποφάσεις της Συγκλήτου για τις γενικές αρχές, των Π.Π.Σ.

και την εφαρμογή στο Ε.Μ.Π. του Ν. 2530/97 οργανώνουν από την αρχή του χειμερινού εξαμήνου σπουδών, τις απαραίτητες, ανά μάθημα ή σύνολα μαθημάτων, ομάδες εργασίας, με κινήτήριο μοχλό τις Ε.Π.Σ. και εγκρίνουν, το αργότερο μέχρι τις 31 Μαρτίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, τα αναλυτικά Π.Π.Σ., σύμφωνα με αναλυτικό και πινακοποιημένο χρονοδιάγραμμα.

(στ) Ένταξη και ανάθεση καθηκόντων μελών ΔΕΠ

Σύμφωνα με το Ν. 2530/97 και την από 15-12-1997 απόφαση της Συγκλήτου για την εφαρμογή αυτού του νόμου στο Ε.Μ.Π., οι διαδικασίες και το χρονοδιάγραμμα σύνταξης και ανάθεσης καθηκόντων των μελών ΔΕΠ, έπονται της έγκρισης των Π.Π.Σ., σύμφωνα με πινακοποιημένο χρονοδιάγραμμα:

(ζ) Ανάδραση του συστήματος των Π.Π.: Κρίσεις των φοιτητών μέσω του Ερωτηματολογίου Αξιολόγησης Διδασκόντων και Μαθημάτων.

Σύμφωνα και με την διεθνή πρακτική, στα περισσότερα αξιόλογα δημόσια ΑΕΙ, η Σύγκλητος του Ε.Μ.Π., με τις από 28-11-97 (Θέμα 3ο) και 29-5-98 (Θέμα 11ο) αποφάσεις της, άρχισε κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος τη διανομή και επεξεργασία των ερωτηματολογίων αξιολόγησης διδασκόντων και μαθημάτων, από τα οκτώ Τμήματα του Ιδρύματος, με την ενεργό συμπράξη και του Γενικού Τμήματος.

Από τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα αυτής της εκπαιδευτικής διαδικασίας, προκύπτει ότι δύο Τμήματα, (ΜΜΜ και ΑΜ), δεν ξεκίνησαν την διανομή, παρά την απόφαση της Συγκλήτου. Τα έξι Τμήματα που έχουν ήδη ολοκληρώσει επιτυχώς την διανομή και σημαντικό μέρος της επεξεργασίας του ερωτηματολογίου, προσφέρουν ήδη πολύτιμα δεδομένα για την αναβάθμιση των Προπτυχιακών Σπουδών στους επί μέρους διδάσκοντες, στους Τομείς, τις Γ.Σ. τους και την Πρυτανεία, με τελικούς ωφελημένους τους φοιτητές. Επισημαίνεται εδώ, ότι οι αντιρρήσεις

ορισμένων φοιτητών, όσον αφορά το ερωτηματολόγιο, οδηγούν στο ακριβώς αντίθετο από το επιδιωκόμενο και από τους ίδιους αποτέλεσμα. Απομονώνουν τους φοιτητές από την ουσιαστική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και βοηθούν άλλες αδιαφανείς διαδικασίες αξιολόγησης, οι οποίες ενδεχομένως προωθούνται από κέντρα, τα οποία οι ίδιοι καταγγέλλουν. Η επιτυχής εφαρμογή του ερωτηματολογίου, για το περιεχόμενο του οποίου είναι δεκτές για συζήτηση όλες οι εισηγήσεις και προτάσεις, είναι η τελευταία ευκαιρία των φοιτητών του Ε.Μ.Π. να αποκτήσουν το δικαίωμα που διεκδικούν επί πολλές δεκαετίες: Την άρθρωση ουσιαστικού και αποφασιστικού λόγου στην πρώτη αποστολή του Ε.Μ.Π., την εκπαίδευσή τους. Σύμφωνα με τις Αποφάσεις της Συγκλήτου, ισχύουν τα παρακάτω:

- Η εφαρμογή του ερωτηματολογίου είναι διετής και πιλοτική (διανομή, επεξεργασία, αξιοποίηση αποτελεσμάτων), σε όλα τα Τμήματα και μαθήματα του Ιδρύματος, αρχής γενομένης από το χειμερινό εξάμηνο 1997-1998. Κατά τη διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής, όλα τα μέλη ΔΕΠ ή τα θεσμοθετημένα όργανα του Ιδρύματος για τις Π.Σ. (Επιτροπές Π.Σ. των Τμημάτων, Γενικές Συνελεύσεις των Τομέων και των Τμημάτων), υποβάλλουν έγγραφα στην Σ.Ε.-Π.Σ., τις κατά την κρίση τους βελτιώσεις και τροποποιήσεις είτε στο ερωτηματολόγιο είτε στην διαδικασία διανομής, συμπλήρωσης, συλλογής και επεξεργασίας του ερωτηματολογίου. Η Σ.Ε.-Π.Σ., εξετάζει μία προς μία τις προτάσεις βελτίωσης ή τροποποίησης και εισηγείται σχετικά στη Σύγκλητο.
- Την όλη διαδικασία διανομής, επεξεργασίας κλπ. του ερωτηματολογίου, διαχειρίζεται Επιτροπή, οριζόμενη από τον Πρόεδρο κάθε Τμήματος, στην οποία συμμετέχουν, 2 μέλη ΔΕΠ, 2 εκπρόσωποι των φοιτητών και δύο εκπρόσωποι της Γραμματείας του Τμήματος. Τα

καθήκοντα της Επιτροπής έχουν οριστεί στο υπ' αριθμ. 2173/3-12-1997 έγγραφο του Πρύτανη.

- Κάθε διδάσκων, λαμβάνει γνώση, κατ' ιδίαν, των αναλυτικών αποτελεσμάτων που αφορούν στο μάθημά του και των συνολικών αποτελεσμάτων του Τμήματός του, μέσω της αποστολής τους, με συστημένο εμπιστευτικό φάκελο από την Γραμματεία του Τμήματος.
- Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα κάθε Τμήματος, διαβιβάζονται με ευθύνη της Γραμματείας του Τμήματος προς τον Πρόεδρο και τους Δ/ντές των Τομέων του Τμήματος, την Πρυτανεία, τη Σ.Ε.-Π.Σ., το Τμήμα Σχολών και τον επικεφαλής της κύριας ομάδας αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου του ΕΜΠ. Διαβιβάζονται επίσης, τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα των γενικών μαθημάτων στον Πρόεδρο και τους Δ/ντές Τομέων του Γενικού Τμήματος.
- Η διανομή του ερωτηματολογίου γίνεται μεταξύ της 7ης και της 10ης διδακτικής εβδομάδας κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου.
- Οι εκπρόσωποι της Γραμματείας στις επιτροπές διανομής και συλλογής του ερωτηματολογίου, έχουν υπολογίσει εκ των προτέρων, έστω και κατά προσέγγιση, τον αριθμό που αντιστοιχεί στο 20% των πρωτοεγγραφομένων σε κάθε μάθημα φοιτητών. Σε περίπτωση που οι παρόντες σε ένα μάθημα φοιτητές είναι λιγότεροι του παραπάνω αριθμού, ο εκπρόσωπος της Γραμματείας αναστέλλει τη διαδικασία διανομής και την επαναλαμβάνει σε άλλη μέρα και ώρα του μαθήματος, ανεξαρτήτως του αριθμού των παρόντων φοιτητών.

(η) Μεσομακροπρόθεσμος καθορισμός του γνωσιολογικού υποβάθρου και του αριθμού των εισακτέων ανά Τμήμα του ΕΜΠ, βάσει αντικειμενικών εκπαιδευτικών και αναπτυξιακών κριτηρίων

Στην παράδοση της αυθαιρεσίας στον ετήσιο καθορισμό από το ΥΠΕΠΘ

του αριθμού των εισακτέων ανά Τμήμα στο ΕΜΠ, προστίθεται από τα αμέσως επόμενα ακαδημαϊκά έτη και η ισοπεδωτική υποβάθμιση του γνωσιολογικού υποβάθρου των εισαγομένων στο ΕΜΠ, μετά από τις τελευταίες νομοθετικές ρυθμίσεις για την πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Είναι προφανές ότι για τις απαιτήσεις των σπουδών στο ΕΜΠ είναι αναγκαία η καλή γνώση Μαθηματικών, Φυσικής και Χημείας, που σύμφωνα με το νέο ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων στο Λύκειο, υπάρχει δυνατότητα να αποκτηθούν μόνο στα πλαίσια των υποχρεωτικών μαθημάτων της Θετικής κατεύθυνσης. Πλην, όμως, η Τεχνολογική, είναι η κύρια κατεύθυνση που οδηγεί σε σπουδές στα Πολυτεχνειακά Τμήματα, αν λάβει κανείς υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που έχουν δοθεί σε αυτήν την κατεύθυνση. Είναι δηλαδή αναμενόμενο, οι υποψήφιοι για σπουδές στο ΕΜΠ, να επιλέγουν την ευκολότερη για την είσοδό τους λύση, δηλαδή την καλή απόδοση (βαθμολογία), η οποία προσφέρεται ευκολότερα στην Τεχνολογική κατεύθυνση, με μαθήματα χαμηλών απαιτήσεων (Μαθηματικά ή Φυσική στα Γενικής Παιδείας μαθήματα). Δεν μπορούν όμως να υποκαταστήσουν τις γνώσεις που δεν έχουν αποκτηθεί από τη μη παρακολούθηση των αντίστοιχων μαθημάτων στο επίπεδο της Θετικής κατεύθυνσης.

Το Ε.Μ.Π. διαβίβασε έγκαιρα στο Υ.ΠΕΠΘ τις αναλυτικές θέσεις και προτάσεις του, για την διόρθωση αυτού του υποβαθμιστικού για το επίπεδο των εισαγομένων στο ΕΜΠ, εκπαιδευτικού λάθους, με πενιχρά όμως αποτελέσματα. Μεταξύ άλλων, το Ε.Μ.Π. υποστήριξε ότι η ποιότητα και το επίπεδο των παρεχόμενων σπουδών, είναι δυνατόν να διασφαλιστούν, αν αντί του «εύκολου» αλλά λαοφιλοπούς μέτρου κατάργησης των εισαγωγικών εξετάσεων, οργανωθούν και προγραμματιστούν, σε συνεργασία με τα ΑΕΙ και μεταξύ αυτών με το Ε.Μ.Π., οι προϋποθέσεις και εξασφαλιστούν, η αναγκαία υποδομή και το

απαιτούμενο δυναμικό, ώστε μέσα από ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το υπάρχον σύστημα εκπαίδευσης, να μπορεί ευπρεπώς να ανταποκριθεί στο τόσο σημαντικό εγχείρημα, του «ανοίγματος» του Πανεπιστημίου.

Στην νέα αυτή δυσάρεστη εξέλιξη, το Ε.Μ.Π. απάντησε με μια σειρά τεκμηριωμένων μελετών των Τμημάτων του, για τον καθορισμό του αριθμού, αλλά και του γνωσιολογικού υποβάθρου των εισακτέων, σύμφωνα με την κυρίαρχη στρατηγική του Ιδρύματος και τις ακόλουθες επί μέρους αρχές:

- Το πτυχίο των αποφοίτων του Ε.Μ.Π. οφείλει να έχει την αντίστοιχη επαγγελματική αξία και να οδηγεί σε ουσιαστική αντίστοιχη με τα προσόντα τους, απασχόληση.
- Ο αριθμός των εισακτέων στο Ίδρυμα, θα πρέπει να εξαρτάται κατά κύριο λόγο, από τις πραγματικές δυνατότητες για παροχή εκπαίδευσης υψηλής και σύμφωνης με την παράδοση του Ε.Μ.Π., στάθμης.

Οι μελέτες αυτές και τα συμπεράσματά τους, θα στηρίξουν τις διεκδικήσεις του Ιδρύματος, τόσο σε θεσμικό όσο και σε πρακτικό, εκπαιδευτικό επίπεδο.

(θ) Αρχές και προϋποθέσεις για την μετεξέλιξη των Σπουδών

Τα Τμήματα, στο πλαίσιο της κύριας εκπαιδευτικής και ερευνητικής αποστολής τους, προετοιμάζονται και για την μετεξέλιξή τους, μία από τις δυνατότητες της οποίας είναι και η δημιουργία νέων κατευθύνσεων ή και Τμημάτων. Αναγνωρίζεται άλλωστε ότι, οι κοινωνικές πιέσεις και προσδοκίες, αλλά και οι διεθνείς εξελίξεις, προτρέπουν στην αύξηση των εισαγομένων φοιτητών στα Ελληνικά ΑΕΙ, όσο και στη διεύρυνση των προσφερομένων επιλογών επιστημονικού και επαγγελματικού προσανατολισμού.

Η οποιαδήποτε μετεξέλιξη των Σπουδών στο ΕΜΠ, προϋποθέτει πάντως, την τήρηση των παρακάτω αρχών, που θεσπίστηκαν στις από 19-9-97,

(Θέμα 8ο) και 29-5-98, (Θέμα 3ο), αποφάσεις της Συγκλήτου:

θ1. Το Ε.Μ.Π. για σοβαρούς ακαδημαϊκούς και εθνικούς λόγους, είναι και πρέπει να παραμείνει διακεκριμένο Ανώτατο Πανεπιστημιακό Ίδρυμα των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Γι' αυτό και αρνείται κατηγορηματικά την εμπλοκή του σε διαδικασίες που υποβαθμίζουν τη στάθμη του (π.χ. ΠΣΕ, χρηματοδοτήσεις με αμφίβολα κίνητρα, κλπ.).

θ2. Η όποια μετεξέλιξη, με ή χωρίς νέα Τμήματα, πρέπει να εξασφαλίζει ότι:

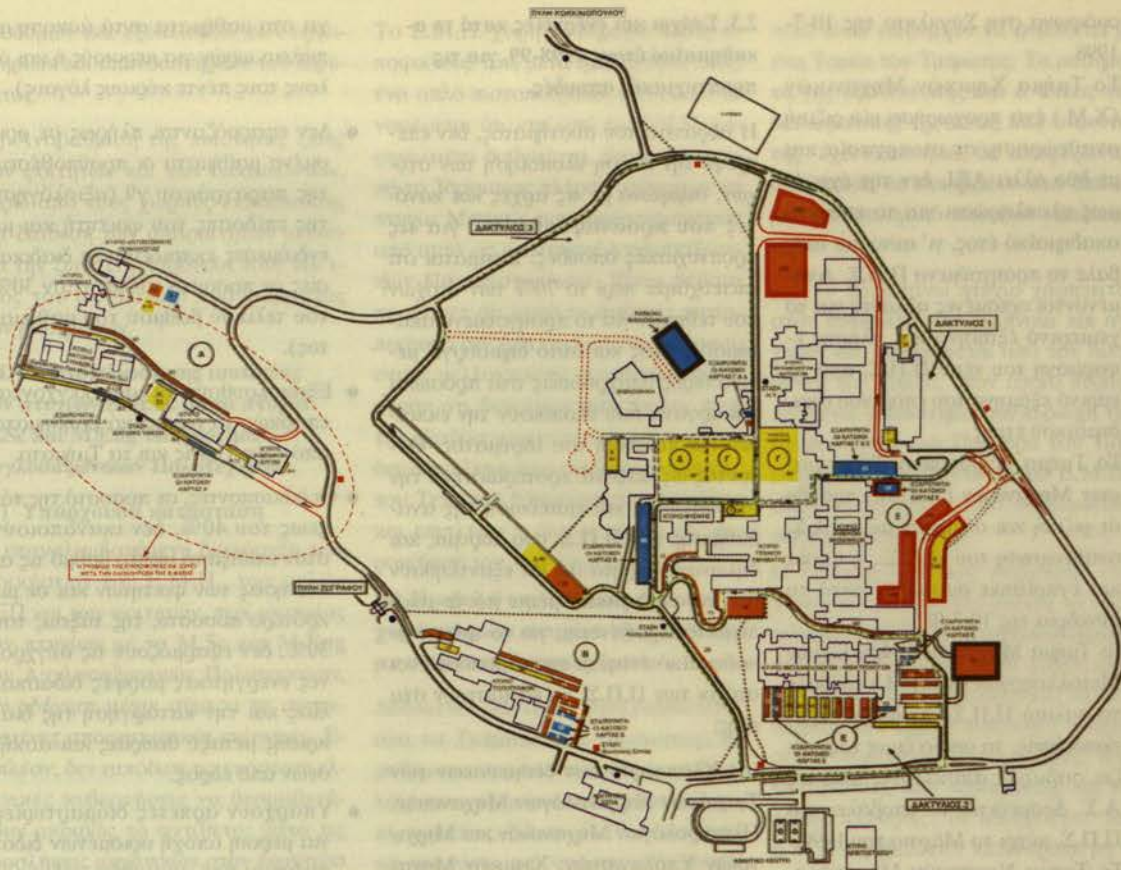
θ1.1. Δεν θα θιγούν το επίπεδο και οι δυνατότητες απασχόλησης των αποφοίτων των σημαντικών Τμημάτων.

θ2.2. Θα τεκμηριώνεται πλήρως η επιστημονική-τεχνολογική ανάγκη δημιουργίας των νέων Τμημάτων.

θ3.3. Θα εξασφαλίζονται τόσο το καθιερωμένο στο Ε.Μ.Π. υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, από πλευράς προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής, όσο και η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των μετεξελιγμένων Τμημάτων.

θ4.4. Το πτυχίο των αποφοίτων του ΕΜΠ, θα έχει την αντίστοιχη επαγγελματική αξία και θα οδηγεί σε άμεση και ουσιαστική - αντίστοιχη με τα προσόντα τους απασχόληση.

θ3. Απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση μιας πρότασης μετεξέλιξης, αποτελεί η συμμετοχή των φοιτητών, που θα πρέπει έγκαιρα να επιδιωχθεί, τόσο στο επίπεδο των Γεν. Συνελεύσεων των Τμημάτων, όσο και στη Σύγκλητο. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει άμεσα να ενημερώνονται οι φοιτητικοί σύλλογοι και να καθορίζεται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και διαδικασία, με στόχο την ανάπτυξη όλων των προβληματισμών και των συζητήσεων που κρίνονται αναγκαίες, για την υθέτηση τέτοιων επιλογών.

θ.4. Κάθε πρόταση που διαμορφώνεται στις συνελεύσεις των Τμημάτων, θα πρέπει να συνοδεύεται από επεξεργασμένη τεκμηρίωση. Για την τελική της προώθηση, απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται, η έγκριση της Συγκλήτου. Ενέργειες που παρακάμπτουν τα συλλογικά όργανα και προωθούνται προς το ΥΠΕΠΘ από μεμονωμένες ομάδες μελών ΔΕΠ, θα απορρίπτονται τελεσίδικα, χωρίς περαιτέρω συζήτηση.

2.2. Η ουσιαστική αναβάθμιση και αναδιοργάνωση των προπτυχιακών σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 1997-98.

Σε εφαρμογή των παραπάνω αρχών και αποφάσεων για τα Π.Π.Σ., όλα τα Τμήματα έχουν προχωρήσει και τέσσερα Τμήματα έχουν ήδη ολοκληρώσει τα νέα Π.Π.Σ., με έναρξη εφαρμογής από το Σεπτ. 1998. Ειδικότερα, σύμφωνα και με τις από 29-4-98, 10-7-98 και 24-7-98 Α.Σ.:

- Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών (Π.Μ.) είχε ήδη ολοκληρώσει και εφαρμόσει το νέο Π.Π.Σ. κατά τη διετία 1995-1997, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου, με ορισμένες σχετικά μικρές αποκλίσεις. Το κύριο συμπέρασμα από την εφαρμογή του νέου Π.Π.Σ. είναι ότι αναβαθμίζει το επίπεδο και τη λειτουργία των σπουδών, με την παρατήρηση ότι πρέπει να μειωθούν τα κατ' επιλογή μαθήματα. Η αναμενόμενη μείωσή τους κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, θα εξαλείψει και τις προαναφερθείσες μικρές αποκλίσεις.
- Το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών (Μ.Μ.) έχει προχωρήσει τις σχετικές εργασίες, δεν θα είναι όμως έτοιμο πριν από τον Σεπτέμβριο 1999. Το κατατεθέν πρόγραμμα είναι το προϋπάρχον με μικρές τροποποιήσεις και παραβιάζονται σημαντικά ορισμένες βασικές προ-

διαγραφές της Συγκλήτου (εβδομαδιαίες και συνολικές ώρες διδασκαλίας, διαχωρισμός θεωρίας και ασκήσεων κλπ.).

- Το Τμήμα Ηλεκτρ. Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών (ΗΜ & ΜΥ) θεωρεί ότι η προ τριετίας αναθεώρηση του Π.Π.Σ. καλύπτει και το επόμενο ακαδημαϊκό έτος και δεν προχώρησε σε νέα αναθεώρηση. Στην Σ.Ε.-Π.Σ., επιστημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες του Π.Π.Σ. Ο εκπρόσωπος του Τμήματος στην Σ.Ε.-Π.Σ., ανέλαβε να διαβιβάσει στα συλλογικά όργανα του Τμήματος, τα συμπεράσματα, με στόχο την αναθεώρηση του Π.Π.Σ. εντός του 1998 και δεσμεύεται να υποβάλει το νέο Π.Π.Σ. μέχρι τον Μάρτιο του 1999.
- Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (Α.Μ.), προέβη σε ριζική και σύμφωνα με τις Α.Σ. αναθεώρηση του Π.Π.Σ., η οποία και εγκρίθηκε

ομόφωνα στη Σύγκλητο της 10-7-1998.

- Το Τμήμα Χημικών Μηχανικών (Χ.Μ.) έχει προχωρήσει μία ριζική αναθεώρηση, σε συνεργασία και με δύο άλλα ΑΕΙ, δεν την έχει όμως ολοκληρώσει για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, γ' αυτό και υπέβαλε το προηγούμενο Π.Π.Σ. Αναμένονται ορισμένες αλλαγές για το χειμερινό εξάμηνο και πλήρης εφαρμογή του νέου Π.Π.Σ. από το εαρινό εξάμηνο του επόμενου ακαδημαϊκού έτους.
- Το Τμήμα Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών (Α.Τ.Μ.) προέβη σε ριζική και σύμφωνη με τις Α.Σ. αναθεώρηση του Π.Π.Σ., η οποία και εγκρίθηκε ομόφωνα κατά τη συνεδρία της 10-7-98.
- Το Τμήμα Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών (Μ.Μ.Μ.) υπέβαλε το παλαιό Π.Π.Σ., με μικρές τροποποιήσεις, το οποίο όμως εμφανίζει σοβαρές αποκλίσεις από τις Α.Σ. Δεσμεύεται να υποβάλει νέο Π.Π.Σ. μέχρι το Μάρτιο του 1999.
- Το Τμήμα Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών (Ν.Μ.Μ.) υπέβαλε, σύμφωνα με τις Α.Σ., ολοκληρωμένο νέο Π.Π.Σ. το οποίο και εγκρίθηκε ομόφωνα στη Σύγκλητο της 24-7-1998.
- Σημαντικό γεγονός είναι η προώθηση των διαδικασιών συμπλήρωσης και επανυποβολής της μελέτης σκοπιμότητας και εφαρμογής για τη μετεξέλιξη του Γενικού Τμήματος, σε Τμήμα Εφαρμοσμένων Επιστημών. Εκτιμάται ότι τον Σεπτέμβριο του 1999, θα έχει αρχίσει η λειτουργία και του νέου αυτού Τμήματος.

Τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των Π.Π.Σ. του Ιδρύματος, σε σχέση και με τις Α.Σ., όπως ισχύουν κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 1998-1999, έχουν πινακοποιηθεί. Σύμφωνα με τα προηγούμενα και τα άλλα τέσσερα Τμήματα θα έχουν νέα Π.Π.Σ., προσαρμοσμένα στις Α.Σ., από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000, το αργότερο.

2.3. Στόχοι και ενέργειες κατά το ακαδημαϊκό έτος 1998-99, για τις προπτυχιακές σπουδές.

Η αδράνεια του συστήματος, δεν επέτρεψε την πλήρη υλοποίηση των στόχων, σύμφωνα με τις αρχές και κανόνες που προαναφέρθηκαν, για τις προπτυχιακές σπουδές. Εκτιμάται ότι επιτεύχθηκε περί το 70% των στόχων που τέθηκαν για το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος και αυτό δημιουργεί μεγαλύτερες υποχρεώσεις στα πρόσωπα και όργανα που υλοποιούν την εκπαιδευτική πολιτική του Ιδρύματος. Θέτοντας ως μείζονα προτεραιότητα την ολοκλήρωση και εμπέδωση της αναβάθμισης των Π.Π.Σ. στο Ίδρυμα, και δηλώνοντας ρητά ότι θα εξαντληθούν όλα τα ακαδημαϊκά μέσα για το σκοπό αυτό, προτείνεται, για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, οι επικαιροποιημένοι στόχοι των Π.Π.Σ. να εσπαστούν στα εξής:

(α) Υλοποίηση των δεσμεύσεων των Τμημάτων Μηχανολόγων Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, Χημικών Μηχανικών και Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών, για υποβολή ολοκληρωμένων νέων προγραμμάτων κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, έτσι ώστε, να αρχίσουν να λειτουργούν πλήρως τα νέα αυτά προγράμματα από την 1 Σεπτεμβρίου 1999.

(β) Άρση ορισμένων σημαντικών αποκλίσεων από τις δέκα επτά (17) επί μέρους αποφάσεις της Συγκλήτου για τις σπουδές (βλέπε προηγούμενη παράγραφο 2.1.γ). Ειδικότερα, από τα πολλά δεδομένα που συγκεντρώθηκαν κατά την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά και από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων, όπως εφαρμόστηκαν πιλοτικά αλλά με επιτυχία στα έξι (6) Τμήματα του Ιδρύματος (πλην ΜΜΜ και ΑΜ), προκύπτουν τα εξής:

- Ένας σημαντικός αριθμός μαθημάτων δεν καλύπτει επαρκώς την απαίτηση γ2 (εξακολουθεί να υπάρ-

χει στα μαθήματα αυτά άσκητη απώλεια ωρών για μερικούς ή και όλους τους πέντε κύριους λόγους).

- Δεν εφαρμόζονται πλήρως σε ορισμένα μαθήματα οι προϋποθέσεις της παραγράφου γ9 (αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή και με ενδιάμεσες εκπαιδευτικές διαδικασίες σε ποσοστό τουλάχιστον 30% του τελικού βαθμού του μαθήματος).
- Εξακολουθούν να μην ελέγχονται επαρκώς τα διδακτικά βοηθήματα από τους Τομείς και τα Τμήματα.
- Οι διδάσκοντες, σε ποσοστό της τάξεως του 40%, δεν ικανοποιούν στον επιθυμητό υψηλό βαθμό τις απαιτήσεις των φοιτητών και σε μικρότερο ποσοστό, της τάξεως του 30%, δεν εφαρμόζουν τις σύγχρονες ενεργητικές μορφές διδασκαλίας και την κατάρτιση της δάκρυσης μεταξύ θεωρίας και ασκήσεων από έδρας.
- Υπάρχουν αρκετές διαμαρτυρίες για μερική αποχή ορισμένων διδασκόντων από τα καθήκοντά τους, με την υποκατάστασή τους από μεταπτυχιακούς φοιτητές, κατά παράβαση των τυπικών και ουσιαστικών υποχρεώσεων για παροχή εκπαιδευτικού έργου.
- (γ) Εγκατάσταση και λειτουργία των κατανεμημένων σε όλα τα Τμήματα του Ιδρύματος εργαστηρίων προσωπικών υπολογιστών, για την κάλυψη των απαιτήσεων όλων των Προπτυχιακών φοιτητών του.
- (δ) Αναβάθμιση των λειτουργικών, τεχνικών και ακουστικών χαρακτηριστικών όλων των αιθουσών διδασκαλίας, με σύγχρονες και ενιαίες προδιαγραφές.
- (ε) Έναρξη της ουσιαστικής λειτουργίας της νέας σύγχρονης κεντρικής βιβλιοθήκης του Ιδρύματος, με μέσα και ωράρια τα οποία θα ικανοποιούν τις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες των φοιτητών.
- (στ) Ολοκλήρωση - συμπλήρωση των

υποδομών και εξοπλισμών των εργα-
στηρίων και σπουδαστηρίων του Ιδρύ-
ματος.

(ζ) Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής
των φοιτητών και των διδασκόντων,
γύρω από τους χώρους εκπαίδευσης
και διάθεση των απαραίτητων μέσων
για την ζώντανή παρουσία τους και ε-
κτός του ωρολογίου προγράμματος
των μαθημάτων.

2.4. Η κατοχύρωση της ισοτιμίας των πτυχίων Ε.Μ.Π. με τα πτυχία M.Sc και M.Eng των Ιστίμων Αγγλοσαξωνικών Πολυτεχνείων

(α) Υπάρχουσα κατάσταση

Η επαναλαμβανόμενη διακήρυξη των
διοικήσεων του Ε.Μ.Π., των μελών
ΔΕΠ και των φοιτητών, περί ισοτιμίας
των πτυχίων με τα M.Sc και M.Eng
των Αγγλοσαξωνικών Πολυτεχνείων,
δεν οδήγησε μέχρι σήμερα σε συγκε-
κρισμένες αποφασιστικές ενέργειες. Ε-
πιπλέον, δεν εμπόδισε τις εκάστοτε ελ-
ληνικές κυβερνήσεις να θεσμοθετή-
σουν ακριβώς το αντίθετο: κατά τις
προσλήψεις μηχανικών στον ευρύτερο
δημόσιο τομέα προμηθεύονται ιεραρχι-
κά και οικονομικά οι κάτοχοι M.Sc
ή M.Eng των Αγγλοσαξωνικών Πολυ-
τεχνείων και επομένως, έχουν υπο-
βαθμιστεί de facto από το ελληνικό
κράτος τα πτυχία των ελληνικών πολυ-
τεχνείων και του Ε.Μ.Π. στο επίπεδο
του B.Sc.

Γι' αυτή την απαράδεκτη αλλά και τε-
λείως άδικη μεταχείριση, οι μέχρι τώ-
ρα διαμαρτυρίες υπήρξαν χλιαρές, και
το κυριότερο, δεν προχώρησαν σε ου-
σιαστικά μέτρα κατά της Πολιτείας.
Είναι δε γεγονός ότι πολλοί τελειόφοι-
τοι του Ε.Μ.Π. εγγράφονται σε Πολυ-
τεχνεία του εξωτερικού, για την από-
κτηση M.Sc ή M.Eng και για λόγους
καλύτερης μισθολογικής και ιεραρχι-
κής εξέλιξης.

Στο πλαίσιο της κυρίαρχης στρατηγι-
κής επιλογής του Ιδρύματος, η Σύ-
γκλητος με την από 17.10.97 απόφασή

Το Ε.Μ.Π. χορηγεί σήμερα στους α-
ποφοίτους του, μετά από αίτησή τους,
ένα απλό πιστοποιητικό, στο οποίο ανα-
φέρεται ότι «τα από το Ε.Μ.Π. χορη-
γούμενα διπλώματα, θεωρούνται από
το Ίδρυμα ως πλήρως ισότιμα με τα
πτυχία Master's των αναγνωρισμένων
από αυτό ως ομοταγών Αγγλοσαξωνι-
κών Πανεπιστημίων». Είναι βέβαια
προφανές ότι αυτό το ασθενές πιστο-
ποιητικό δεν έχει ουσιαστική επίδραση
στους μελλοντικούς εργοδότες, δεδο-
μένου ότι δεν αναφέρει τίποτα περί
της εξειδίκευσης των αποφοίτων μας,
δεν στηρίζεται από ανάλογες ενέργειες
του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος
και επιπλέον, η όλη σύνθεση και πα-
ρουσίασή του, δεν είναι πειστική.

(β) Προβολή της ισοτιμίας με την χορήγηση και πτυχίου εξειδίκευσης με ουσιαστικό περιεχόμενο

Δεδομένου ότι, όπως ρητά βεβαιώνουν
όλα τα Τμήματα του Ιδρύματος, τα
μαθήματα των δύο τελευταίων, κατ' ε-
λάχιστον, εξαμήνων και η διπλωματι-
κή εργασία, δίδουν όλα τα ουσιαστι-
κά προσόντα και γνώσεις ενός πτυχί-
ου επιπέδου M.Sc ή M.Eng σε μία ορι-
σμένη εξειδίκευση, ενταγμένη στο γε-
νικό γνωστικό αντικείμενο του πτυχί-
ου και μετά από συνεννόηση με το Τε-
χνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, προτεί-
νονται τα παρακάτω:

(α) Ταυτόχρονα με την απονομή του
πτυχίου του μηχανικού του Ε.Μ.Π., να
απονέμεται και πτυχίο εξειδίκευσης
στην επιστημονική περιοχή (κύκλο
σπουδών) την οποία έχει επιλέξει ο
σπουδαστής κατά το 7ο εξάμηνο των
σπουδών του.

(β) Το δεύτερο αυτό πτυχίο, θα περιέ-
χει τον τίτλο του διπλώματος εξειδί-
κευσης στην συγκεκριμένη επιστημο-
νική περιοχή (π.χ. Κυκλοφοριακή Τε-
χνική και Συγκοινωνιακά Έργα) η ο-

ποία είναι επιθυμητό να συμπίπτει με
ένα Τομέα του Τμήματος. Τα μαθήμα-
τα της εξειδίκευσης και ο τίτλος της
διπλωματικής εργασίας που ο φοιτη-
τής έχει εκπονήσει, θα αναφέρονται
αναλυτικά, σε συνημμένο στο δίπλω-
μα, πιστοποιητικό σπουδών εξειδίκευ-
σης.

(γ) Το παραπάνω πτυχίο χορηγείται
στον απόφοιτο στα ελληνικά και αγ-
γλικά και υπογράφεται από τον Διευ-
θυντή του Τομέα, στον οποίο κυρίως
υπάγεται η επιστημονική περιοχή της
εξειδίκευσης, τον Πρόεδρο του Τμή-
ματος και τον Πρύτανη του Ε.Μ.Π.,
(βλ. συνημμένα σχέδια διπλωμάτων
και πιστοποιητικών).

Η έλλειψη κρατικής θεώρησης στο
παραπάνω πτυχίο, δεν μπορεί να απο-
τελέσει ουσιώδη λόγο μη αναγνώρισης
του, δεδομένου ότι και τα χορηγούμε-
να από τα άλλα Πολυτεχνεία M.Sc ή
M.Eng, δεν έχουν ανάλογες θεωρή-
σεις ή νομοθετικές κατοχυρώσεις. Κα-
τά συνέπεια, από ουσιαστικής και τυ-
πικής πλευράς, οι απόφοιτοι του
Ε.Μ.Π. προβάλλουν κατά τρόπο μη ε-
πιδεχόμενο αμφισβήτηση, την εξειδί-
κευσή τους και την ισοτιμία του πτυχί-
ου τους με τα αντίστοιχα των Ιστίμων
Αγγλοσαξωνικών Πολυτεχνείων.

(γ) Προσβολή των μειωτικών, για τα πτυχία του ΕΜΠ, αποφάσεων της Δημόσιας Διοίκησης

Εκτιμάται ότι με τις κατάλληλες κοι-
νές προσφυγές Ε.Μ.Π. και Τ.Ε.Ε.,
στα αρμόδια δικαστικά όργανα είναι
εφικτή σε εύλογο χρονικό διάστημα
και η συμμόρφωση του ελληνικού ευ-
ρύτερου δημοσίου τομέα στην ουσία
της αναγνώρισης της ισοτιμίας των
πτυχίων του Ε.Μ.Π. με τα M.Sc και
M.Eng και η συνακόλουθη διόρθωση
των σχετικών αποφάσεων του κατά
τις προσλήψεις και μισθολογικές ή ιε-
ραρχικές κατατάξεις.

3. Οι μεταπτυχιακές σπουδές

της (θέμα 3ο), έθεσε ως κύριο στόχο
την άμεση προώθηση υψηλής στάθμης
συστηματικών Προδιδακτορικών

Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών
Σπουδών (ΠΠΜΣ) και παράλληλα, α-
ποφάσισε τη θέσπιση ενιαίων προδια-

γραφών για την οργάνωση και λειτουργία Διατηρηματικών - Διεπιστημονικών Π.Μ.Σ. (ΔΠΜΣ), η λειτουργία των οποίων είχε αποφασιστεί κατά τα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη 1995-1997, σε συνδυασμό με τη διατήρηση και ενίσχυση της ποιότητας, του διεθνούς κύρους και των επαγγελματικών δυνατοτήτων των προσφερομένων από το Ίδρυμά μας Προπτυχιακών Σπουδών.

Με κύρια επιλογή τη δημιουργία πλούσιων πηγών παραγωγής επιστήμης και Τεχνολογίας και συνακόλουθο στόχο τη χορήγηση υψηλής στάθμης και διεθνούς κύρους Μεταπτυχιακών Τίτλων Σπουδών, τέθηκαν και οι ακόλουθοι επιμέρους στόχοι για τις Μ.Σ. :

α. Συνεκτικότητα και επιστημονικό βάθος.

β. Ανταπόκριση στις τρέχουσες και μελλοντικές αναπτυξιακές ανάγκες, αλλά και στις τεκμηριωμένες ερευνητικές επιλογές.

γ. Προσαρμογή της διάρκειας προς τις ελάχιστες νόμιμες διάρκειες.

δ. Ελκυστικότητα για τους σπουδαστές άλλων ισότιμων πανεπιστημίων. Και οι δύο τύποι Μεταπτυχιακών Σπουδών έχουν παράλληλες συγγενείς ροές και κοινό στόχο, όπως προκύπτει από το συνημμένο Διάγραμμα Δομής και Ροής του Πλέγματος των Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Ε.Μ.Π.: Προσφέρουν μαθήματα Μεταπτυχιακού επιπέδου, παρέχουν τη δυνατότητα μετάβασης από το Δ.Π.Μ.Σ. στο Π.Π.Μ.Σ. με ή/και χωρίς την απόκτηση Μ.Δ.Ε. και οδηγούν στην εκπόνηση *Διδακτορικής Διατριβής (Δ.Δ.)*, στο συνολικό προβλεπόμενο από το νόμο ελάχιστο διάστημα των τριών (3) ετών.

Είναι εξάλλου σταθερή η θέση του Ε.Μ.Π. ως προς τη διατήρηση της πάγιας διαδικασίας εκπόνησης των Δ.Δ., διότι είναι η μόνη που διασφαλίζει την ουσιαστική εμφάνιση στην Επιστήμη και την ποιότητα της Έρευνας. Οι Δ.Δ. από τη φύση τους, μπορούν και πρέπει, να εκπονούνται από τα κύτταρα της έρευνας, τους Τομείς και τους

φυσικούς φορείς της, τα Τμήματα, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται σε όλα τα μετά το 1981 νομοθέτηματα, περί δομής και λειτουργίας των Α.Ε.Ι. και εξειδικεύεται σε όλες τις σχετικές αποφάσεις της Σύγκλητου του Ε.Μ.Π..

Η Σύγκλητος θέσπισε με την ίδια σχετική απόφασή της, το πλαίσιο, τις αρχές και το χρονοδιάγραμμα, για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΠΠΜΣ και ΔΠΜΣ και στη συνέχεια, τα προώθησε προς υλοποίηση. Ειδικότερα :

3.1. Οι Οργανωμένες Προδιδακτορικές Μεταπτυχιακές Σπουδές

(α) Πλαίσιο Αρχών και Διαδικασιών Γενικής Εφαρμογής των Οργανωμένων Προδιδακτορικών Σπουδών

Η διαδικασία εκπόνησης Δ.Δ. προβλέπεται στις γενικές της γραμμές από το νόμο, γ' αυτό και το παρακάτω πλαίσιο αρχών, όπως εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο Ε.Σ., αποτελεί συμπληρωματική θεσμική ρύθμιση, σε επίπεδο Ε.Μ.Π. Υπενθυμίζεται ότι με συντονιστή την Ε.Μ.Σ. του Τμήματος και εκτελεστικό όργανο τη Γ.Σ.Ε.Σ.:

- φορέας των οργανωμένων Προδιδακτορικών Σπουδών είναι ο Τομέας και το Τμήμα,
- συντονιστικό, σε επίπεδο Ε.Μ.Π., όργανο είναι η Σ.Ε.-Μ.Σ.,
- ανώτατο θεσμικό όργανο είναι η Σύγκλητος, οι αποφάσεις της οποίας για τις Μ.Σ. αποτελούν πλαίσιο εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας των Μ.Σ. στο Ίδρυμα και ισχύουν εφ' όσον το Τμήμα έχει επιλέξει τη λειτουργία οργανωμένων Προδιδακτορικών Σπουδών, έναντι της μέχρι σήμερα, για τα περισσότερα Τμήματα, απλής εφαρμογής του άρθρου 13 του Ν. 1268/82, εκτός αν διατυπωθεί ρητή διαφωνία από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.
- Οι Ε.Μ.Σ. των Τμημάτων, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Σύγκλητου για τις γενικές αρχές, τη δομή και το γενικό περιεχόμενο των Προδι-

δακτορικών - Μεταπτυχιακών Σπουδών, οργανώνουν τις απαραίτητες, ανά μάθημα ή σύνολα μαθημάτων, ομάδες εργασίας και συνθέτουν τα αναλυτικά Προδιδακτορικά Π.Μ.Σ., μέχρι τέλους Ιανουαρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

- Οι τελικές έγγραφες εισηγήσεις για το περιεχόμενο, τις διαδικασίες εφαρμογής του προγράμματος των οργανωμένων Προδιδακτορικών Μ.Σ. και την ανάθεση της διδασκαλίας των μαθημάτων, υποβάλλονται το αργότερο, μέχρι 28 Φεβρουαρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους από την Ε.Μ.Σ. του οικείου Τμήματος, η οποία έχει κωδικοποιήσει τις προτάσεις των Τομέων, προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.
- Η Γ.Σ.Ε.Σ. συνεδριάζει με διευρυμένη σύνθεση, το αργότερο μέχρι 20 Μαρτίου, παρουσία όλων των μελών των Τομέων ΔΕΠ, ΕΔΠ, ΕΔΤΠ, Μ.Φ., που έχουν δικαίωμα και υποχρέωση να συμμετέχουν στη διδασκαλία των μαθημάτων (θεωρία, φροντιστήρια, ασκήσεις, εργαστήρια) και αποφασίζει για την έγκριση των Προγραμμάτων. Κατά την ίδια συνεδρίαση, η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει και για το διδακτικό βοήθημα που θα διανεμηθεί σε κάθε μάθημα, μετά από εισήγηση των αντίστοιχων διδασκόντων.
- Ο Πρόεδρος του Τμήματος, διανέμει έγκαρα, το αργότερο μέχρι τις 10 Μαρτίου, σε όλους τους προσκεκλημένους, τις γραπτές εισηγήσεις όλων των Τομέων που εξυπηρετούν διδακτικά τις Προδιδακτορικές Μ.Σ. του Τμήματος, την τελική εισήγηση της Ε.Μ.Σ., με απολογισμό του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους (αν είχαν λειτουργήσει Προδιδακτορικές Μ.Σ.), αιτιολογική έκθεση και ανάλυση του προτεινόμενου νέου Π.Μ.Σ., τα συνημμένα αναλυτικά προγράμματα της ύλης κάθε μαθήματος και εφόσον το κρίνει χρήσιμο και την προσωπική του τελική εισήγηση. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, έγγρα-

φες εισηγήσεις υποβάλλονται και από τους Τομείς άλλων Τμημάτων (π.χ. του Γενικού Τμήματος), που προσφέρουν εκπαιδευτικό έργο στο Πρόγραμμα Προδιδακτορικών Μ.Σ., μετά από έγκαιρη υπόμνηση του Προέδρου του Τμήματος, το αργότερο μέχρι 28 Φεβρουαρίου.

- Το Πρόγραμμα Προδιδακτορικών Μ.Σ. εγκρίνεται στα επί μέρους μαθήματα και στο σύνολό του, από τα έχοντα δικαίωμα ψήφου μέλη της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και διαβιβάζεται, το αργότερο μέχρι τέλους Μαρτίου, στη Σ.Ε.-Μ.Σ. και στη Δ/νση Σπουδών του Ε.Μ.Π.
- Η Σ.Ε.-Μ.Σ. συνεδριάζει με ειδικά θέματα Η.Δ., τα Προγράμματα Προδιδακτορικών Μ.Σ. των Τμημάτων, εντός του πρώτου δεκαημέρου του Απριλίου και εισηγείται αναλυτικά για κάθε ένα από αυτά προς τη Σύγκλητο Ε.Σ., με αντίστοιχα σχέδια απόφασης.
- Η Σύγκλητος Ε.Σ., συνεδριάζει εντός του τρίτου δεκαημέρου του Απριλίου, με μοναδικά θέματα Η.Δ. τα Προγράμματα Προδιδακτορικών Μ.Σ. των Τμημάτων και προσκεκλημένους τα αρμόδια στελέχη της Δ/νσης Σπουδών και τα μέλη της Σ.Ε.-Μ.Σ. Οι σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου Ε.Σ. κοινοποιούνται στις Γ.Σ.Ε.Σ. των Τμημάτων, με συντονιστή τις Ε.Μ.Σ. των Τμημάτων και υπό τον περιοδικό έλεγχο της Σ.Ε.-Μ.Σ.

(β) Χώρος Προέλευσης των Υποψηφίων Διδασκόντων (Υ.Δ.)

Σε όλα τα Τμήματα του Ε.Μ.Π., γίνεται κατ' αρχήν αποδεκτοί, από τις Γ.Σ.Ε.Σ., μετά από ανοικτή προκήρυξη, για Δ.Δ.:

- απόφοιτοι του Ε.Μ.Π. και των άλλων Πολυτεχνικών Σχολών της χώρας,
- απόφοιτοι λοιπών Α.Ε.Ι. της χώρας, θετικής, κυρίως κατεύθυνσης,
- απόφοιτοι Α.Ε.Ι. του εξωτερικού, θετικής, κυρίως κατεύθυνσης, με σπουδές αναγνωρισμένες ως ισότιμες των ελληνικών Α.Ε.Ι., με

πτυχίο επιπέδου Μ.Σc. ή Μ. Eng. ή άλλου ισοδύναμου τίτλου.

(γ) Προϋποθέσεις εγγραφής των Υ.Δ.

Γενική προϋπόθεση εγγραφής των Υ.Δ. για την απόκτηση Δ.Δ., είναι η γνώση ενός ελάχιστου επιστημονικού υποβάθρου. Το υπόβαθρο αυτό καθορίζεται από την Ε.Μ.Σ. του Τμήματος και εγκρίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., περιέχει δε ένα σύνολο προαπαιτούμενων προπτυχιακών μαθημάτων, τα οποία καλύπτουν τις θεμελιώδεις γνώσεις, στο ευρύτερο διεπιστημονικό αντικείμενο του Τμήματος, που χορηγεί το Δ.Δ.. Τα αποδεικτικά γνώσης του παραπάνω υποβάθρου, καλύπτονται είτε με τα αναλυτικά περιεχόμενα των προηγούμενων σπουδών και υπόμνημα σταδιοδρομίας του Υ.Δ. είτε με την προεγγραφή του, για παρακολούθηση και την επιτυχή εξέταση στα προπτυχιακά μαθήματα που καθορίζει, η Ε.Μ.Σ. του Τμήματος.

(δ) Δομή και διάγραμμα ροής των Προδιδακτορικών Σπουδών

- Στόχος των Υ.Δ. είναι η απόκτηση του Δ.Δ.
- Η κάλυψη των προαπαιτήσεων γίνεται με προεγγραφή των Υ.Δ., βάσει απόφασης της Ε.Μ.Σ. του Τμήματος. Στη συνέχεια, οι επιτυχόντες στα προαπαιτούμενα μαθήματα Υ.Δ. εγγράφονται στο Π.Μ.Σ., το οποίο αποτελείται από δύο τετράμηνα (συνολικής διάρκειας 26 εβδομάδων και μεγίστου βάρους 30 διδακτικών μονάδων) μεταπτυχιακών μαθημάτων εμβάθυνσης, το πλήθος και την επιλογή των οποίων ορίζει η Σ.Ε., στα πλαίσια των κανόνων που εισηγείται η Ε.Μ.Σ. του Τμήματος και εγκρίνει η Γ.Σ.Ε.Σ., με ενδεικτικό ακαδημαϊκό ημερολόγιο, 15 Σεπτ.-30 Δεκ., 7 Ιαν.-30 Απρ. και ενδεχομένως, εξειδικευμένα σεμινάρια, κατά τη διάρκεια εκπόνησης της Δ.Δ..
- Το πρόγραμμα προβλέπει ολιγομελή τμήματα, της τάξεως των 20

Υ.Δ., ενώ τα μαθήματα που απαιτούν εργαστηριακή εξάσκηση ή χρήση Η/Υ, θα περιλαμβάνουν ατομική εκπαίδευση των Υ.Δ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίδεται και στην εκπαίδευση των Υ.Δ. καθ' ομάδες, με θέματα μικρής αλλά πραγματικής κλίμακας, ώστε να ενισχυθεί το ομαδικό πνεύμα και η συνθετική ικανότητά τους.

- Η διάρθρωση των μεταπτυχιακών μαθημάτων περιλαμβάνει υποχρεωτικά και κατ' ελλογήν υποχρεωτικά (ΚΕΥ) μαθήματα. Στον κύκλο των υποχρεωτικών μαθημάτων, παρέχονται μαθήματα προαπαιτούμενα, κορμού και εξειδίκευσης. Κατά χρήση της Σ.Ε., τα μαθήματα μπορεί να δίδονται και από άλλα Τμήματα ή και άλλα Α.Ε.Ι.. Είναι προφανές ότι πολλά από τα μαθήματα των Διατμηματικών Π.Μ.Σ. εμβάθυνσης θα είναι επιλέξιμα και από τα Προδιδακτορικά Π.Μ.Σ..
- Οι προερχόμενοι από ισοδύναμο και του αυτού αντικειμένου Μ.Δ.Ε. σε αντίστοιχη με το περιεχόμενο του προτεινόμενου Π.Μ.Σ., επιστημονική περιοχή, μπορούν, μετά από απόφαση της Σ.Ε., να απαλλαγούν από πολλά ή και όλα τα Μαθήματα.
- Μετά την επιτυχή κάλυψη του Προ-

γράμματος Μεταπτυχιακών Μαθημάτων, ο Υ.Δ. ακολουθεί τον συνήθη ερευνητικό κύκλο, ελάχιστης συνολικής διάρκειας (από την εγγραφή του), 3 ετών, στον τομέα και το Τμήμα που οργανώνει τις Προδιδακτορικές Σπουδές.

(ε) Σύνθεση των αναλυτικών περιεχομένων των Π.Μ.Σ.

Οι Ε.Μ.Σ. των Τμημάτων, σύμφωνα με τις αρχές γενικής εφαρμογής της παρούσας παρ. δ, πρέπει να καθορίσουν τα αναλυτικά περιεχόμενα, τόσο των προπτυχιακών μαθημάτων, που καλύπτουν το απαραίτητο για την εγγραφή σε κάθε Τμήμα, γνωσιολογικό υπόβαθρο, όσο και των μαθημάτων εμφάθυνσης και όλες τις άλλες απαιτήσεις ενός καλά οργανωμένου Π.Μ.Σ. Ειδικότερα, με ευθύνη των Ε.Μ.Σ. των Τμημάτων, πρέπει να καθοριστούν μέχρι τέλους Φεβρ. 1998, για κάθε ένα Π.Μ.Σ.:

- οι τίτλοι και τα περιεχόμενα των προπτυχιακών μαθημάτων υποδομής στο γνωστικό αντικείμενο των Τομέων ή των υποπεριοχών των Τομέων που καλύπτουν το συγκεκριμένο πρόγραμμα Προδιδακτορικών Σπουδών, με την βιβλιογραφία και τα διδακτικά βοηθήματα,
- οι τίτλοι και τα περιεχόμενα των μεταπτυχιακών μαθημάτων εμφάθυνσης, υποχρεωτικών ή κατ'εκλογήν υποχρεωτικών, στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο, με την βιβλιογραφία και τα διδακτικά βοηθήματα,
- οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας κάθε μαθήματος, όπου περιλαμβάνονται όλες οι διδακτικές δραστηριότητες,
- η χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων,
- οι διδακτικές μονάδες, (credit, unites de valeur) κάθε μαθήματος,
- τα χαρακτηριστικά του μαθήματος από πλευράς τεχνικής υιοστήριξης,
- οι επικαλύψεις με άλλα μαθήματα προπτυχιακού επιπέδου, ΜΔΕ, Διδακτορικού Διπλώματος,
- το σύστημα βαθμολογίας,
- οι μεταβατικές διατάξεις και ρυθμί-

σεις για την ομαλή μετάβαση από το παλαιό στο νέο σύστημα των οργανωμένων προδιδακτορικών-μεταπτυχιακών σπουδών.

(στ) Γλώσσα διδασκαλίας

Είναι προφανώς η Ελληνική και για το λόγο αυτό συνιστάται και προωθείται η ταχύρυθμη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στους αλλοδαπούς Υ.Δ.. Σε ειδικές περιπτώσεις, μπορεί να προβλεφθεί για αλλοδαπούς Υ.Δ. και ξενόγλωσση διδασκαλία.

(ζ) Βιωσιμότητα

- Αυτοχορηματοδοτήσεις

Η φοίτηση για ημεδαπούς ή προερχόμενους από την Ε.Ε. Υ.Δ., είναι χωρίς δίδακτρα. Η χρηματοδότηση και η βιωσιμότητα των Προδιδακτορικών Π.Μ.Σ., πρέπει να εξασφαλιστούν από τους εξής πόρους:

- Πόροι του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Ε.Μ.Π., σε συνεπικουρία της πολιτικής του Ιδρύματος, για την ενίσχυση των Μ.Σ. και της έρευνας.
- Χρηματοδότηση του Ε.Μ.Π. από φορείς του ευρύτερου Δημοσίου (Υπουργεία, ΝΠΔΔ κλπ) ή και του ιδιωτικού τομέα, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει το Ε.Μ.Π.
- Δίδακτρα για τους εκτός Ε.Ε. αλλοδαπούς φοιτητές, με εξαγωγές κατά περίπτωση.
- Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τη χορήγηση υποτροφιών σε Υ.Δ., σύμφωνα με τον υπό διαμόρφωση κανονισμό.

3.2. Οι Διεπιστημονικές -Διατηματικές Μεταπτυχιακές Σπουδές

Κινητήριοι μοχλός Δ.Π.Μ.Σ, σύμφωνα και με το άρθρο 12, παρ. γ του Ν. 2083/92, είναι η «Ειδική Διατηματική Επιτροπή». Οι διεπιστημονικές ιδιαιτερότητες, κάθε Δ.Π.Μ.Σ. και οι αναληφθείσες δεσμεύσεις κατά την υποβολή και έγκριση των προγραμμάτων από το ΥΠΕΠΘ απαιτούν, ιδιαίτερη σοβαρότητα αλλά και προσεκτικότερη ανάλυση της ολικής ποιότητας, των τε-

λικών στόχων και της βιωσιμότητας κάθε Δ.Π.Μ.Σ.. Ειδικότερα :

(α) Πλαίσιο αρχών Γενικής Εφαρμογής για τις Δ.Π.Μ.Σ.

Δεδομένου ότι τα χρηματοδοτούμενα Δ.Π.Μ.Σ., περιλαμβάνουν και την ενδιάμεση χορήγηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εξειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.), οι παρακάτω προτεινόμενες αρχές, είναι προσαρμοσμένες στο πρότυπο αυτό. Τα Δ.Π.Μ.Σ. που οδηγούν κατ'εξαιρεση απ'ευθείας σε Δ.Δ., ανάγοντα στην γενική κατηγορία των προηγούμενων Π.Π.Μ.Σ.. Η Δ.Ε. πιστοποιεί τα προσόντα του Μ.Φ. για την απαλλαγή του από την απόκτηση Μ.Δ.Ε. (βλ. παρακάτω παρ. ε3) και εισηγείται στην Γ.Σ.Ε.Σ. του αρμοδίου Τμήματος, την τριμελή διεπιστημονική Σ.Ε., για την περαιτέρω διαδικασία εκπόνησης και απονομής Δ.Δ. του Ε.Μ.Π.. Υπενθυμίζεται ότι:

- φορέας κάθε διατηματικών Π.Μ.Σ. είναι η Δ.Ε.,
- καθοδηγητικό και συντονιστικό, σε επίπεδο Ε.Μ.Π. όργανο, είναι η Σ.Ε.-Μ.Σ.,
- ανώτατο εγκριτικό όργανο είναι η Σύγκλητος.

(β) Χώρος Προέλευσης των Μεταπτυχιακών Φοιτητών (Μ.Φ.)

Σε όλα τα διεπιστημονικά - διατηματικά Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π., γίνονται κατ'αρχήν αποδεκτοί από τις αντίστοιχες Δ.Ε., μετά από ανοικτή προκήρυξη για Μ.Δ.Ε.:

- απόφοιτοι του Ε.Μ.Π. και των άλλων Πολυτεχνικών Σχολών της χώρας,
- απόφοιτοι λοιπών ΑΕΙ της χώρας, θετικής, κυρίως κατεύθυνσης,
- απόφοιτοι ΑΕΙ του εξωτερικού, θετικής κυρίως κατεύθυνσης, με σπουδές αναγνωρισμένες ως ισότιμες ελληνικών ΑΕΙ, με πτυχίο επιπέδου Μ.Sc. ή Μ. Eng ή άλλου ισοδύναμου τίτλου.

(γ) Προϋποθέσεις εγγραφής των Μ.Φ.

Γενική προϋπόθεση εγγραφής των

Μ.Φ. για την απόκτηση Μ.Δ.Ε., είναι η γνώση ενός ελάχιστου επιστημονικού υποβάθρου. Το υπόβαθρο αυτό καθορίζεται από την Δ.Ε., περιέχει δε ένα σύνολο προαπαιτούμενων Προπτυχιακών Μαθημάτων, τα οποία καλύπτουν τις θεμελιώδεις γνώσεις, στο ευρύτερο διεπιστημονικό αντικείμενο των Τμημάτων, που χορηγούν το Μ.Δ.Ε. Τα αποδεικτικά γνώσης του παραπάνω υποβάθρου, καλύπτονται είτε με τα αναλυτικά περιεχόμενα των προηγούμενων σπουδών και υπόμνημα σταδιοδρομίας του Μ.Φ. είτε με την προεγγραφή του για παρακολούθηση και την επιτυχή εξέταση στα προπτυχιακά μαθήματα που καθορίζει, η Δ.Ε..

(δ) Δομή και διάγραμμα ροής των Δ.Π.Μ.Σ.

Στο συνημμένο διάγραμμα δομής και ροής των Διεπιστημονικών - Διατηρηματικών Π.Μ.Σ., παρουσιάζεται η τυπική δομή και η ροή τους. Επισφαινεται ότι:

- Κύριος στόχος των Μ.Φ. είναι η απόκτηση, σε πρώτη φάση, του Μ.Δ.Ε. και στη συνέχεια, για όσους επιθυμούν να συνεχίσουν και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, του Δ.Δ.
- Η κάλυψη των προαπαιτήσεων γίνεται με προεγγραφή των υποψηφίων Μ.Φ. Στη συνέχεια, οι επιτυχόντες στα προαπαιτούμενα μαθήματα Μ.Φ., εγγράφονται στο Π.Μ.Σ. για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε., το οποίο χορηγείται μετά από επιτυχή παρακολούθηση πλήρους ετήσιου (12μηνου) Π.Μ.Σ. Το πρόγραμμα καλύπτεται από δύο τετράμηνα (συνολικής διάρκειας 26 εβδομάδων και 30 -κατά μέγιστο- διδακτικών μονάδων) μεταπτυχιακών μαθημάτων εμβάθυνσης, τα οποία ορίζει η Δ.Ε. και εγκρίνει τελικά η Σύγκλητος, με το ενδεικτικό ακαδημαϊκό ημερολόγιο του διαγράμματος. Στη συνέχεια, περιλαμβάνει την εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας. Η επιτυχής παρακολούθηση των δύο τετραμήνων του Π.Μ.Σ., αποτελεί και την προϋπόθεση για την απ' ευθείας,

δηλαδή χωρίς Μ.Δ.Ε. συνέχεια του Μ.Φ. προς τη Διδακτορική Διατριβή, με την αναφερόμενη στο συνημμένο διάγραμμα ροής, πορεία προς τη Σ.Ε..

- Το πρόγραμμα προβλέπει ολιγομελή τμήματα, της τάξεως των 20 Μ.Φ., ενώ τα μαθήματα που απαιτούν εργαστηριακή εξάσκηση ή χρήση Η/Υ θα περιλαμβάνουν ατομική εκπαίδευση των Μ.Φ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίδεται και στην εκπαίδευση των Μ.Φ. καθ' ομάδες, με θέματα μικρής αλλά πραγματικής κλίμακας, ώστε να ενισχυθεί το ομαδικό πνεύμα και η συνθετική ικανότητά τους.
- Η διάρθρωση των μεταπτυχιακών μαθημάτων, περιλαμβάνει υποχρεωτικά και κατ' εκλογήν υποχρεωτικά (KEY) μαθήματα. Στον κύκλο των υποχρεωτικών μαθημάτων, παρέχονται προαπαιτούμενα μαθήματα κορμού και εξειδίκευσης. Κατά την κρίση της Δ.Ε., τα μαθήματα μπορεί να δίδονται από άλλα Τμήματα του Ε.Μ.Π. ή και άλλα Α.Ε.Ι..
- Οι κάτοχοι άλλου ισοδύναμου Μ.Δ.Ε., σε αντίστοιχη με το περιεχόμενο του προτεινόμενου Π.Μ.Σ., επιστημονική περιοχή, μπορεί, μετά από απόφαση της Δ.Ε., να παραρτηθούν στο επισπεύδον Τμήμα, για ορισμό Συμβουλευτικής Επιτροπής και να προχωρήσουν κατ' ευθείαν προς την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, μετά ή και χωρίς παρακολούθηση μεταπτυχιακών μαθημάτων, τα οποία υποδεικνύει η συσταθείσα για τον Υ.Δ., Σ.Ε., δηλαδή ανάγοντα ουσιαστικά στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων (β) και (δ), με την παρατήρηση ότι τελικά απονέμεται Δ.Δ. του Ε.Μ.Π..
- Η μετά την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής, ελάχιστης διάρκειας δύο ακαδημαϊκών ετών, ακολουθεί την νομοθετημένη διαδικασία και καταλήγει στην απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος, (Δ.Δ.) του

Ε.Μ.Π.

(ε) Σύνοψη των αναλυτικών περιεχομένων των Π.Μ.Σ.

Οι Δ.Ε. των Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τις αρχές γενικής εφαρμογής της παρούσας παρ. (δ), πρέπει να καθορίσουν τα αναλυτικά περιεχόμενα, τόσο των προπτυχιακών μαθημάτων, που καλύπτουν το απαραίτητο για την εγγραφή σε κάθε ένα Μ.Δ.Ε., γνωσιολογικό υπόβαθρο, όσο και των μαθημάτων εμβάθυνσης και όλες τις άλλες απαιτήσεις ενός καλά οργανωμένου Π.Μ.Σ. Ειδικότερα, σε ευθύνη των Δ.Ε., πρέπει να καθοριστούν μέχρι τέλους Φεβρ. 1997, για κάθε ένα Π.Μ.Σ.:

- οι τίτλοι και τα αναλυτικά περιεχόμενα των προπτυχιακών μαθημάτων υποδομής όπως προκύπτουν από τις Διατηρηματικές απαιτήσεις για το διεπιστημονικό γνωστικό αντικείμενο κάθε Μ.Δ.Ε., με τη βιβλιογραφία και τα διδακτικά βοηθήματα
- οι τίτλοι και τα αναλυτικά περιεχόμενα των μαθημάτων εμβάθυνσης, Υποχρεωτικών και Κ.Ε.Υ., όπως παραπάνω,
- οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας κάθε μαθήματος, όπου περιλαμβάνονται όλες οι διδακτικές δραστηριότητες,
- η χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων,
- οι διδακτικές μονάδες (credit, unites de valeur) κάθε μαθήματος,
- τα χαρακτηριστικά του μαθήματος, από πλευράς τεχνικής υποστήριξης,
- οι επικαλύψεις με άλλα μαθήματα προπτυχιακού επιπέδου, Μ.Δ.Ε., Διδακτορικού Διπλώματος,
- το σύστημα βαθμολογίας.

(στ) Γλώσσα διδασκαλίας

Είναι προφανώς η Ελληνική και για το λόγο αυτό συνιστάται και προωθείται η ταχύρυθμη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στους αλλοδαπούς Μ.Φ.. Σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί να προβλεφθεί για αλλοδαπούς Μ.Φ. και ξενόγλωσση διδασκαλία.

(ζ) Βιωσιμότητα - Αυτοχρηματοδοτήσεις

Η φοίτηση για ημεδαπούς ή προερχόμενους από την Ε.Ε. Μ.Φ., είναι χωρίς δίδακτρα. Η χρηματοδότηση και η βιωσιμότητα των Προδιδακτορικών Π.Μ.Σ., πρέπει να εξασφαλιστούν από τους εξής πόρους:

- Προϋπολογισμός του Ε.Π.Ε. Α.Ε.Κ., κατά την πρώτη διετία εφαρμογής του προγράμματος.
- Πόροι του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Ε.Μ.Π.
- Χρηματοδότηση του Ε.Μ.Π. από φορείς του ευρύτερου Δημοσίου (Υπουργεία, ΝΠΔΔ κλπ) ή και του ιδιωτικού τομέα, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει το Ε.Μ.Π.
- Δίδακτρα για τους εκτός Ε.Ε. αλλοδαπούς φοιτητές, με εξαρέσεις κατά περίπτωση.

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τη χορήγηση υποτροφιών σε Μ.Φ., σύμφωνα με τον υπό διαμόρφωση κανονισμό.

3.3. Σύντομος Απολογισμός του έργου κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος 1997-1998. Στόχοι για το 1998-99.

Ο παράλληλος στόχος, δηλαδή τα

Δ.Π.Μ.Σ., ολοκληρώθηκαν έγκαιρα και με ιδιαίτερη επιτυχία, λόγω και της ισχυρής τους χρηματοδότησης. Πράγματι, έχουν ήδη δημοσιευθεί οι Υπουργικές Αποφάσεις για τη θεσμική τους κατοχύρωση, εγκρίθει τα Τεχνικά Δελτία για τη χρηματοδότησή τους και το κυριότερο, επιτεύχθηκε το μείζον, δηλαδή η έναρξη λειτουργίας τους από το τρέχον ακαδημαϊκό έτος.

Όμως, ο κύριος στόχος, τα Π.Π.Μ.Σ., προχώρησαν με βραδύτερους ρυθμούς, παρά τις προθεσμίες που είχε θέσει η Σύγκλητος, προφανώς διότι, λόγω φόρτου εργασίας και κινήτρων, οι επιτροπές Μ.Σ. των Τμημάτων και τα μέλη ΔΕΠ, προώθησαν, κατά προτεραιότητα, τα Δ.Π.Μ.Σ..

1) Απαιτείται επομένως, για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, η άμεση καταγραφή της προόδου των Π.Π.Μ.Σ., η ενίσχυσή τους με όσα ενεργά μαθήματα των Δ.Π.Μ.Σ., κρίνεται ότι είναι κατάλληλα και για τα Π.Π.Μ.Σ. και η προώθησή τους στη φάση της υλοποίησης. Το ιδιαίτερα αισιόδοξο γεγονός είναι ότι, τα Μαθήματα των Δ.Π.Μ.Σ. είναι κατά 60% έως και 100% κατάλληλα και για Προδιδακτορικά Μαθήματα. Το γεγονός αυτό, αποδεικνύ-

ει ότι με την βοήθεια των Δ.Π.Μ.Σ. το Ίδρυμα δημιουργεί την υποδομή για ολοκληρωμένες και καλά θεμελιωμένες Προδιδακτορικές Σπουδές, οι οποίες άλλωστε, είναι και ο μείζων στόχος του Ε.Μ.Π., όσον αφορά τις Μεταπτυχιακές Σπουδές.

2) Στο πλαίσιο των εξελισσόμενων Δ.Π.Μ.Σ., διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχουν ενιαίοι κανόνες, όσον αφορά τη λειτουργία τους, παρά τη μεγάλη και επιτυχημένη προσπάθεια για την ομογενοποίηση και έγκριση των σχεδίων Υπουργικής Απόφασης και Τεχνικών Δελτίων από τη Σ.Ε.-Μ.Σ. και τη Σύγκλητο. Επίσης, δημιουργούνται και ορισμένα ερωτηματικά, σχετικά με την πραγματική διάσταση της Διεπιστημονικής - Διατμηματικής δομής τους. Πρώτο μέλημα της Σ.Ε.Μ.Σ. είναι, επομένως, η κατάρτιση ενιαίου Κανονισμού Λειτουργίας των Δ.Π.Μ.Σ. και στη συνέχεια, η διερεύνηση της δομής ορισμένων εξ αυτών με στόχο να υπάρξουν οι αντίστοιχες εισηγήσεις στη Σύγκλητο, προ της λήξεως του τρέχοντος ημερολογιακού έτους.

Στο επόμενο τεύχος του (νέου) Πυρφόρου, θα δώσουμε το στίγμα του σημερινού Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, και

- στην Εφαρμοσμένη και τη Βασική Έρευνα,
- στις νέες δομές και λειτουργίες των διοικητικο-οικονομικών και τεχνικών υπηρεσιών του,
- στις μελέτες και τα έργα για την βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των μελών και επισκεπτών της Πολυτεχνειακής μας κοινότητας.